

تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی

در حوزه اقتصاد

(۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)

(گزارش اول - ویرایش دوم)

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۴۳۵۸
اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۳	مقدمه
۴	۱. آمار قوانین مصوب هشت دوره قانونگذاری به تفکیک طرح و لایحه
۶	۲. قوانین مهم مصوب هشت دوره قانونگذاری
۹	۳. فهرست قوانین مهم اقتصادی هشت دوره قانونگذاری
۱۲	۴. تفکیک موضوعی قوانین مهم اقتصادی
۱۲	۴-۱. بازارهای مالی
۱۳	۴-۲. بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)
۱۶	۴-۳. بازار کار
۱۷	۴-۴. رفاه و عدالت اقتصادی
۱۸	۴-۵. مالیات
۱۹	۴-۶. نظام اداری و مدیریتی
۱۹	۴-۷. حوزه‌های بخشی
۲۴	۴-۸. امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی
۲۵	۴-۹. کلان و راهبردی
۲۵	۴-۱۰. خصوصی‌سازی
۲۶	۴-۱۱. بخش تعاون
۲۸	۵. تعداد قوانین مهم اقتصادی هر دولت
۲۹	۶. طبقه‌بندی موضوعی قوانین مهم اقتصادی در هر دولت
۳۳	۷. فهرست طرح‌ها و لوایح تصویب نشده در هر دولت
۳۶	پیوست‌ها

تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی
در حوزه اقتصاد (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)
(گزارش اول _ ویرایش دوم)

چکیده

این گزارش، گام نخست برای تحلیل عملکرد قانونگذار و دولت در کیفیت تنظیم و تمشیت امور اقتصادی کشور است. به عبارت دقیق تر، تنها با در اختیار داشتن تصویری جامع از لوايح، طرح‌ها و در نهایت قوانین اقتصادی است که می‌توان تحلیلی روشمند از عملکرد هریک از دولت‌ها و قانونگذاران هر دوره تقنینی در زمینه اقتصاد ارائه داد. بدین منظور در این گزارش، با استفاده از روشی خاص، در گام نخست، از مجموع قوانین مصوب هشت دوره (۲۷۲۱ مورد)، تعدادی از قوانین به‌عنوان «قوانین مهم» انتخاب شده‌اند (۶۰۸ مورد). در گام دوم، تعدادی از قوانین مهم اقتصادی از مجموعه قوانین مهم استخراج شده‌اند (۲۰۸ مورد) و در گام سوم، قوانین مهم اقتصادی در قالب ۱۱ دسته، موضوع‌بندی شده‌اند. اهم یافته‌ها به شرح زیر است:

۱. طی هشت دوره گذشته مجلس شورای اسلامی در مجموع ۲۷۲۱ قانون به تصویب رسیده است که ۱۹۲۷ عنوان (حدود ۷۱ درصد) بر مبنای لایحه و ۷۹۴ عنوان آن بر مبنای طرح بوده است (۲۹ درصد).

۲. بر مبنای روش سلبی، به معنای حذف قوانینی که جنبه اصلاحی، تفسیری یا تمدیدی داشته است و همچنین با حذف قوانینی از جمله قوانین مربوط به تعیین مناسبت‌ها، اعطای مجوزهای خاص استخدامی، قوانین موردی، قوانین تغییر نام نهادها و قوانین موردی مربوط به یک صنف خاص یا مجوزهای خاص، قوانین مهم استخراج شده است. علاوه بر موارد مذکور، قوانین مصوب مربوط به اسناد و توافق‌های بین‌المللی (که همواره بیش از ۴۰ درصد از قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی را تشکیل داده است) نیز جزء قوانین مهم در نظر گرفته نشده است. بر این مبنای، از ۲۷۲۱ عنوان قانون مصوب در طی هشت دوره (اول تا هشتم)، ۶۰۸ عنوان قانون به‌عنوان قوانین مهم شناسایی شده است. در مجموع، ۲۲/۳۴ درصد از کل قوانین مصوب، به‌عنوان قوانین مهم شناسایی شده‌اند.

۳. از بین ۶۰۸ عنوان قانون مهم، ۲۰۸ عنوان قانون مربوط به امور اقتصادی است. بدین ترتیب، ۷/۶ درصد از کل قوانین مصوب (۲۷۲۱ عنوان)، قوانین مهم اقتصادی بوده‌اند و در حدود ۳۴ درصد از قوانین مهم (۶۰۸ عنوان)، مربوط به امور اقتصادی بوده است.

۴. از بین ۲۰۸ عنوان قانون مهم اقتصادی، ۳۷ درصد بر مبنای طرح و ۶۳ درصد بر مبنای لایحه به تصویب رسیده است.
۵. در این مطالعه قوانین مهم اقتصادی در ۱۱ زیربخش کلی بازارهای مالی، بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)، بازار کار، رفاه و عدالت اقتصادی، مالیات، نظام اداری و مدیریت، حوزه‌های بخشی، امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی، کلان و راهبردی، خصوصی‌سازی و تعاون طبقه‌بندی شده است.
۶. این پژوهش نشان می‌دهد از بین ۲۰۸ قانون مهم اقتصادی، به ترتیب امور مربوط به بازرگانی و تجارت خارجی با ۳۸ قانون، امور مربوط به حوزه‌های رفاهی و عدالت اقتصادی با ۱۵ قانون، بازارهای مالی با ۱۴ قانون، نظام اداری و مدیریتی کشور با ۱۱ قانون، بازار کار با ۸ قانون و امور کلان و راهبردی با ۸ قانون در اولویت قرار داشته‌اند. ۸۶ قانون نیز در حوزه‌های بخشی به تصویب رسیده است.
۷. همچنین این مطالعه نشان می‌دهد که طی یازده دولت بعد از انقلاب، ۱۳۱ لایحه مهم اقتصادی به قانون تبدیل شده است. از این بین، ۲ قانون در دولت اول، ۱ قانون در دوره شورای موقت، ۱۷ قانون در دولت سوم، ۲۷ قانون در دولت چهارم، ۱۴ قانون در دولت پنجم، ۱۴ قانون در دولت ششم، ۸ قانون در دولت هفتم و ۳۰ قانون در دولت هشتم، ۴ قانون در دولت نهم و ۱۴ قانون مربوط به دولت دهم می‌باشد.
۸. ۱۳۱ لایحه که منشأ قوانین مهم اقتصادی بوده‌اند، به تفکیک موضوعی بدین شرح‌اند:
- ۱۰ قانون مربوط به بازارهای مالی است که ۵ قانون مصوب دولت خاتمی، ۳ قانون دولت موسوی و ۲ قانون دولت احمدی‌نژاد بوده است. در بحث بازرگانی و تجارت، از بین ۲۲ قانون، ۷ قانون مصوب دولت هاشمی و در دولت‌های خاتمی، احمدی‌نژاد، موسوی و رجایی به ترتیب ۴، ۶، ۴ و ۱ قانون تصویب شده است.
 - در موضوع بازار کار، از بین ۳ قانون مهم اقتصادی، ۲ قانون مصوب دولت هاشمی بوده است و در دولت موسوی یک قانون تصویب شده است.
 - در بحث رفاه و عدالت اقتصادی، از بین ۸ قانون مهم، در دولت موسوی، هاشمی و خاتمی به ترتیب ۳، ۳ و ۲ قانون مصوب شده است.
 - در موضوع مالیات، بیشترین تعداد قانون مربوط به دولت موسوی با ۷ قانون و سپس دولت هاشمی، خاتمی هر کدام با ۱ قانون بوده است.
 - در بحث نظام اداری و مدیریتی از بین ۹ قانون مهم، ۲ قانون مربوط به دولت موسوی، ۴ قانون مربوط به دولت هاشمی، یک قانون در دولت خاتمی و ۲ قانون در دولت احمدی‌نژاد تصویب شده است.

- در موضوعات بخشی، از بین ۵۵ قانون مهم، ۲۲ قانون در دولت خاتمی، ۱۰ قانون در دولت هاشمی، ۱۷ قانون در دولت موسوی و ۴ قانون در دولت احمدی‌نژاد به تصویب رسیده است. در دولت رجایی و شورای موقت هرکدام ۱ قانون مصوب شده است.

- در موضوع امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد، در دولت موسوی، هاشمی، خاتمی و احمدی‌نژاد به ترتیب ۵، ۱، ۱ و ۱ قانون مصوب شده است.

- در موضوع خصوصی‌سازی، فقط در دولت احمدی‌نژاد یک قانون مصوب شده است.

۹. معمولاً در دوره فعالیت دولت‌ها، لوایحی پیشنهاد می‌شود که در آن دوره به تصویب نمی‌رسد، این لوایح ممکن است که در دوره بعدی، به مجلس پیشنهاد شود یا دولت از پیگیری آن منصرف شود. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که لوایح مهم اقتصادی تصویب نشده در دولت رجایی، ۱۰ مورد، در دولت موسوی ۳۱ مورد، در دولت هاشمی رفسنجانی ۱۱ مورد، در دولت خاتمی، ۱۳ مورد و در دولت احمدی‌نژاد ۱۰ مورد می‌باشد.

۱۰. مطالعه حاضر صرفاً تحلیل آماری است. همان‌گونه که در مقدمه ذکر شده است سؤالات پرشماری از جمله تحلیل محتوای قوانین مصوب هر دوره و سازگاری آنها با رویکردهای سیاسی و اقتصادی دولت‌ها و عملکرد قوانین مصوب قابل طرح است که در گزارش‌های بعدی به آن پرداخته می‌شود.

مقدمه

در این گزارش، فهرستی از قوانین مهم اقتصادی تصویب شده در دوره‌های هشت‌گانه (دوره‌های اول تا هشتم قانونگذاری، ۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱) مجلس شورای اسلامی و تفکیک موضوعی آنها ارائه شده است. به این منظور از روشی استفاده شده است - که چنان‌که توضیح داده خواهد شد - امکان تهیه فهرستی از قوانین مهم اقتصادی را میسر می‌کند. در گام بعد، قوانین مهم اقتصادی به‌لحاظ موضوعی تفکیک شده‌اند.

این گزارش می‌تواند به‌مثابه منبع آماری، مورد توجه پژوهشگران حوزه‌های حقوق، سیاست و به‌ویژه سیاستگذاری قرار گیرد. درواقع هدف از تهیه این گزارش، ارائه تصویری از عملکرد قانونگذار و دولت در طول هشت دوره تقنینی و فراهم کردن زمینه‌ای برای پاسخ به سؤالات اساسی بوده است.

برخی از این سؤالات اساسی به‌شرح زیر قابل توجه‌اند:

۱. آیا رابطه‌ای معنادار بین ترکیب مجلس در هر دوره قانونگذاری با نوع قوانین اقتصادی مصوب وجود دارد؟

۲. آیا رابطه‌ای معنادار بین جناح‌های حاکم در هر دوره قانونگذاری با نوع قوانین اقتصادی مصوب وجود دارد؟

۳. آیا میزان همگرایی و هماهنگی دولت و مجلس در هر دوره تقنینی بر نوع قوانین اقتصادی مصوب در هر دوره تقنینی تأثیرگذار بوده است؟
۴. آیا قوانین برنامه توسعه (۵ قانون) در نوع قوانین مصوب در هر دوره تأثیرگذار بوده‌اند؟
۵. آیا رخدادهای مهم سیاسی، از جمله پایان جنگ تحمیلی یا انتخابات‌های مهم، تأثیری معنادار در نوع قوانین اقتصادی مصوب داشته‌اند؟
۶. آیا می‌توان گفت با افزایش سابقه قانونگذاری در جمهوری اسلامی ایران، کیفیت قوانین اقتصادی ارتقا یافته است؟
۷. آیا می‌توان میان کیفیت و کمیت قوانین اقتصادی مصوب، نسبتی در نظر گرفت؟
۸. آیا می‌توان کیفیت قوانین اقتصادی مصوب در هر دوره را به منشأ آنها (لایحه یا طرح) مربوط دانست؟
۹. قوانین اقتصادی مصوب در هر حوزه بخشی، تا چه میزان با برنامه‌های اعلام شده توسط هر دولت سازمانی و همخوانی داشته است؟
۱۰. آیا می‌توان همگرایی دولت و مجلس در هر دوره را در زمره دلایل اصلی تصویب برخی از قوانین مهم اقتصادی دانست؟
- سؤالات مطرح شده، صرفاً نمونه‌ای از سؤالات پرشماری است که می‌توان با تأمل و دقت نظر در مطالعه آماری انجام شده، گام‌هایی را برای پاسخ به آنها برداشت. در واقع می‌توان گفت چنین پژوهش‌هایی، مقدمه لازم هرگونه تحلیل سیاسی است که متأسفانه تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است.
- نکته آخر اینکه این مطالعه محدود به حوزه اقتصاد است با تأمل بیشتر و رفع نقایص این مطالعه به‌لحاظ روش‌شناختی، می‌توان چنین پژوهشی را به دیگر حوزه‌های تقنینی نیز گسترش داد.

۱. آمار قوانین مصوب هشت دوره قانونگذاری به تفکیک طرح و لایحه

تعداد لوایح و طرح‌های تبدیل شده به قانون و همچنین تعداد قوانین مصوب در هشت دوره قانونگذاری، در جدول ۱ قید شده است.^۱

۱. برای مطالعه تحلیل آماری قانونگذاری از طریق طرح یا لایحه، ر. ک.: احمد مرکزالمیری و محمدباقر پارسا، «اولویت قانونگذاری از طریق لایحه یا طرح؟ بررسی آماری نقش قوای مجریه و مقننه در ابتکار قانونگذاری»، شماره مسلسل ۱۳۰۰۲، خردادماه ۱۳۹۲.

جدول ۱. سیمای قانونگذاری در هشت دوره مجلس شورای اسلامی

دوره مجلس	مجموع قوانین	لوايح تبديل شده به قانون	طرح‌های تبديل شده به قانون	درصد لوايح	درصد طرح‌ها
اول ^(۱)	۳۷۰	۲۷۹	۹۱	۷۵/۴۱	۲۴/۵۹
دوم ^(۲)	۳۱۶	۲۵۸	۵۸	۸۱/۶۵	۱۸/۳۵
سوم ^(۳)	۲۵۶	۱۳۶	۱۲۰	۵۳/۱۳	۴۶/۸۸
چهارم ^(۴)	۳۴۲	۲۲۹	۱۱۳	۶۶/۹۶	۳۳/۰۴
پنجم ^(۵)	۳۵۹	۲۵۰	۱۰۹	۶۹/۶۴	۳۰/۳۶
ششم ^(۶)	۳۹۶	۳۰۸	۸۸	۷۷/۷۸	۲۲/۲۲
هفتم ^(۷)	۳۳۳	۲۳۴	۹۹	۷۰/۲۷	۲۹/۷۳
هشتم ^(۸)	۳۴۹	۲۳۳	۱۱۶	۶۶/۷۶	۳۳/۵۲
کل هشت دوره	۲۷۲۱	۱۹۲۷	۷۹۴	۷۰/۸۲	۲۹/۱۸

(۱) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی دستور جلسات مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، ۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۶۴، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۶۵.

(۲) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره دوم، ۷ خرداد ۱۳۶۳ تا ۶ خرداد ۱۳۶۷، تهران، اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۶۹.

(۳) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره سوم، ۷ خرداد ۱۳۶۷ تا ۶ خرداد ۱۳۷۱، تهران، اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۷۴.

(۴) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره چهارم، ۷ خرداد ۱۳۷۱ تا ۶ خرداد ۱۳۷۵، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۷۷.

(۵) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره پنجم، ۷ خرداد ۱۳۷۵ تا ۶ خرداد ۱۳۷۹، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۷۹.

(۶) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، ۷ خرداد ۱۳۷۹ تا ۶ خرداد ۱۳۸۳، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۸۴.

(۷) برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره هفتم، ۷ خرداد ۱۳۸۳ تا ۶ خرداد ۱۳۸۷، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۸۷.

(۸) برگرفته از: وبسایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به آدرس: <http://rc.majlis.ir>

با توجه به جدول ۱، سهم هریک از دوره‌های مجلس از مجموع قوانین مصوب (۲۷۲۱ قانون در قالب جدول) قابل مشاهده است.

جدول ۲. حجم قانونگذاری در هشت دوره مجلس شورای اسلامی

دوره مجلس	حجم قانونگذاری
اول	۱۳/۶۰
دوم	۱۱/۶۰
سوم	۹/۴۱
چهارم	۱۲/۵۷
پنجم	۱۳/۱۸
ششم	۱۴/۵۴
هفتم	۱۲/۲۴
هشتم	۱۲/۸۳

۲. قوانین مهم مصوب هشت دوره قانونگذاری

برای استخراج قوانین مهم هر دوره دشواری‌های خاصی وجود دارد. مهمترین دشواری به‌لحاظ روش‌شناختی این است که سنجه یا ملاک معتبر و قابل دفاعی برای تمییز قوانین «مهم» از «غیرمهم» در دست نیست؛ به‌عنوان مثال نمی‌توان قوانین با موضوعی خاص را مهم‌تر از قوانین دیگر دانست.^۱ همچنین نمی‌توان به‌طور مثال، حجم بیشتر قوانین (تعداد مواد) را به‌عنوان معیاری برای مهم بودن آنها نسبت به دیگر قوانین، قابل دفاع دانست.

آنچه در این گزارش به‌عنوان روش انتخاب مجموعه‌ای از قوانین به‌عنوان قوانین مهم به‌کار گرفته شده را می‌توان روشی «سلبی» خواند؛ بدین معنا که با توسل به ملاک‌هایی که در ادامه گفته خواهد شد، در هر دوره قوانینی حذف شده است و قوانین باقیمانده، در فهرست قوانین مهم گنجانده شده‌اند. انواع معینی از قوانین و همچنین قوانینی با موضوعاتی خاص، به‌شرح زیر از فهرست قوانین مهم حذف شده‌اند:

۱. قوانین اصلاحی؛ از جمله قوانین اصلاح قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، بودجه و برنامه (بجز چند مورد مهم که توضیح داده خواهد شد).

۲. قوانین الحاقی (الحاقیه).

۳. قوانین تفسیری (استفساریه).

۴. قوانین تمدید مهلت اجرای آزمایشی قوانین.

۵. قوانین بودجه‌ای.

۶. قوانین مربوط به تعیین مناسبت‌های خاص ملی، مذهبی و ...

۷. قوانین مبنی بر اعطای مجوزهای خاص استخدامی (به‌عنوان مثال، «قانون اعطای مجوز استخدام نیروی انسانی، بهداشتی و درمانی» (مصوب ۱۳۸۳/۱۲/۳)؛ «قانون استخدام مهندسیین ناظر تولیدات کشاورزی» (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۰).

۸. قوانین موردی مالی که عبارتند از:

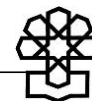
- قوانین مربوط به اجازه پرداخت حقوق و مزایا.

- قوانین مربوط به تأمین اعتبار خاص (به‌عنوان مثال، «قانون تأمین منابع مالی برای جبران خسارات

ناشی از خشکسالی و سرمازدگی» (مصوب ۱۳۸۳/۷/۱۴).

- قوانین مربوط به اخذ اجازه در خصوص هزینه‌های خاص (به‌عنوان مثال، «قانون تأمین اعتبار و

۱. البته استثنائاتی در نظام حقوقی ما وجود دارد؛ از جمله قوانین برنامه توسعه که طبق ماده (۲۱۵) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (اصلاحی ۱۳۸۷/۹/۲۶) اصلاح آن در ضمن لایحه بودجه و دیگر طرح‌ها و لوایح، نیازمند نصاب دوسوم نمایندگان حاضر است. علاوه بر این، حد نصاب تصویب قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی نیز طبق اصل شصت و پنجم قانون اساسی، موافقت دوسوم حاضران است.

کنترل انسداد مرزهای شرقی» (مصوب ۱۳۷۹/۲/۲۸).

- قوانین مربوط به معافیت‌های مالی موردی از جمله معافیت‌های مالیاتی، عوارض، حق‌الثبت و ... (به‌عنوان مثال، «قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات» (مصوب ۱۳۸۰/۲/۹)).

۹. قوانین مبتنی بر شمول یک قانون به گروهی از افراد یا مستثنی شدن یک سازمان یا دسته‌ای از افراد از شمول یک قانون (به‌عنوان مثال، «قانون تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان» (مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۴)؛ «قانون تسری قانون تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت به کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۳۸۰/۱/۲۹)؛ «قانون تسری امتیازات خاص بانک‌ها به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز» (مصوب ۱۳۸۱/۱/۲۷)؛ «قانون مستثنی شدن شهرداری‌های کشور در واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میدانی و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قوانین مربوط به مالک و مستأجر» (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲)).

۱۰. قوانین مربوط به الزام دولت به تشکیل سازمانی خاص یا تدوین لایحه‌ای خاص.

۱۱. قوانین مربوط به تغییر نام نهادها.

۱۲. قوانین مربوط به یک صنف خاص (به‌عنوان مثال، «قانون راجع به اخذ هزینه صدور کارت ملوانی و پروانه دریانوردی» (مصوب ۱۳۶۰/۳/۳)؛ «قانون تربیت بهداشت کار دهان و دندان به‌منظور گسترش خدمات درمانی و بهداشتی در روستاها» (مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۳)؛ «قانون خدمت یکماهه پزشکان و وابستگان حرفه پزشکی و پیراپزشکی» (مصوب ۱۳۶۳/۸/۲۲)؛ «قانون تعیین وضع شغلی دندانسازان تجربی» (مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۲)؛ «قانون اجازه پرداخت حق محرومیت از مطب» (مصوب ۱۳۶۶/۹/۲۲)؛ «قانون مجوز اداره مستقل داروخانه به‌وسیله کمک داروسازان کشور» (مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۸)).

۱۳. قوانین حاوی مجوزهای خاص (به‌عنوان مثال، «قانون اجازه صدور جواز حمل سلاح توسط ژاندارمری» (مصوب ۱۳۶۳/۲/۱۶)؛ «قانون مرمت جاده‌ها و پاسگاه‌های منهدم شده مرزی» (مصوب ۱۳۵۹/۶/۹)؛ «قانون آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور» (مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹)؛ «قانون راجع به اجاره ماشین‌آلات راهسازی» (مصوب ۱۳۶۰/۱۲/۹)؛ «قانون بازگشت ساعت کار بانک‌ها به وضع سابق» (مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۱۳)؛ «قانون پذیرش دانشجو در آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی» (مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹)).

۱۴. قوانین مربوط به تسهیلات خاص برای گروهی ویژه، اعم از آموزشی، استخدامی و ... (به‌عنوان مثال، «قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی» (مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۳)؛ «قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد» (مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۲)).

۱۵. قوانین مربوط به کنوانسیون‌ها، موافقتنامه‌ها، قراردادهای و سایر اسناد بین‌المللی.

این دسته انبوه از قوانین، به‌عنوان لایحه توسط دولت به مجلس ارائه می‌شود و وقت زیادی از قانونگذاری را به‌خود اختصاص می‌دهد. در جدول زیر تعداد این دسته از اسناد مصوب مجلس نسبت به کل قوانین مصوب در دوره‌های ششم، هفتم و هشتم قابل مقایسه است.

جدول ۳. آمار قوانین تصویب شده مربوط به اسناد و توافق‌های بین‌المللی در سه دوره قانونگذاری^۱

دوره قانونگذاری	تعداد کل قوانین مصوب	تعداد اسناد بین‌المللی مصوب	درصد از کل
ششم*	۳۹۶	۱۷۸	۴۴/۹۵
هفتم**	۳۳۳	۱۴۷	۴۴/۱۴
هشتم**	۳۴۹	۱۴۹	۴۲/۶۹

* برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، ۷ خرداد ۱۳۷۹ تا ۶ خرداد ۱۳۸۳، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۸۴.

** برگرفته از: مجلس شورای اسلامی، فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره هفتم، ۷ خرداد ۱۳۸۳ تا ۶ خرداد ۱۳۸۷، تهران، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی، ۱۳۸۷.

*** برگرفته از: وبسایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به آدرس: <http://rc.majlis.ir>

توضیح این نکته ضروری است که قوانینی وجود دارند که گرچه در قالب اصلاح قانون یا الحاقیه به تصویب رسیده‌اند، اما حائز اهمیت بسیار در نظام حقوقی‌اند، از جمله می‌توان به «قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸)، اشاره کرد. البته از آنجا که عنوان قانون پیش‌گفته به «اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی» تغییر یافت،^۲ در این نوشتار در فهرست قوانین مهم ذکر شده است.

در جدول ۴، تعداد کل قوانین، تعداد قوانین مهم و تعداد قوانین مهم اقتصادی در هر دوره قید شده است.^۳

۱. همان، ص ۱۱.

۲. براساس «قانون اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱).

۳. اطلاعات مندرج در جداول ۴ به بعد این گزارش، صرفاً از گزارش‌های منتشر شده با عنوان «فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی» (مجموعاً ۷ مجلد) است؛ بجز اطلاعات مربوط به دوره هشتم که به‌دلیل عدم انتشار گزارش مذکور، با استفاده از وبسایت مرکز پژوهش‌های مجلس درج شده است.

جدول ۴. تعداد کل قوانین و قوانین مهم

دوره	تعداد کل قوانین	تعداد قوانین مهم	درصد
اول	۳۷۰	۸۹	۲۴/۰۵
دوم	۳۱۶	۹۹	۳۱/۳۲
سوم	۲۵۶	۹۱	۳۵/۵۴
چهارم	۳۴۲	۷۸	۲۲/۸۰
پنجم	۳۵۹	۷۱	۱۹/۷۷
ششم	۳۹۶	۵۹	۱۴/۸۹
هفتم	۳۳۳	۵۵	۱۶/۵۱
هشتم	۳۴۹	۶۶	۱۸/۹۱
جمع	۲۷۲۱	۶۰۸	۲۲/۳۴

۳. فهرست قوانین مهم اقتصادی هشت دوره قانونگذاری

چنان که در مقدمه توضیح داده شد، گام دوم در دسته‌بندی قوانین در این گزارش، تفکیک قوانین مصوب با موضوع «اقتصادی» است. قوانین مهم اقتصادی، در واقع قوانینی منتخب از قوانین مهم در هر دوره‌اند که در جداول پیشین برشمرده شده‌اند.

پیش از آغاز این قسمت، مفید به نظر می‌رسد به پژوهشی اشاره کنیم که در آن تلاش شده تفکیک موضوعی قوانین دوره‌های اول تا اواسط دوره ششم قانونگذاری، صورت گیرد. در مقاله آقای علی‌رضا اسلامی^۱ مجموعه قوانین به ۶ نوع علمی - فرهنگی، نظامی - امنیتی، قضایی - حقوقی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی دسته‌بندی شده‌اند. بدین ترتیب که قوانین با موضوعاتی از قبیل آموزش و پرورش، سوادآموزی، رسانه‌ها و سازمان‌های علمی و فرهنگی ذیل عنوان «علمی و فرهنگی»، قوانین با موضوعاتی از قبیل نظامی، امنیتی و نظام وظیفه ذیل عنوان «نظامی - امنیتی»، قوانین مربوط به موضوعاتی از قبیل قوه قضائیه، زندان‌ها، وکالت، مالکیت، ذیل عنوان «قضایی - حقوقی»، قوانین با موضوعاتی همچون وزارت امور خارجه و انتخابات ذیل عنوان «سیاسی» و سرانجام، قوانینی با موضوعات از قبیل بهداشت، محیط زیست، امور استخدامی، نفت و گاز و دیگر بخش‌های اقتصادی، ذیل عنوان «اقتصادی» دسته‌بندی شده‌اند.

۱. علی‌رضا اسلامی، «بررسی عملکرد مجلس شورای اسلامی در امور فرهنگی و اجتماعی ایران»، در: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (معاونت پژوهشی)، همایش یکصدمین سال قانونگذاری (مجموعه مقالات)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۵، صص ۲۹۵-۲۹۸.

جدول ۵. قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی به تفکیک موضوع طی ۲۲ سال^۱

درصد هر طبقه نسبت به کل	میانگین هر طبقه	جمع	تعداد						دوره مجلس نوع قوانین
			ششم	پنجم	چهارم	سوم	دوم	اول	
۵/۹	۱۸/۳	۱۱۰	۱۴	۲۴	۲۸	۱۸	۱۷	۹	علمی - فرهنگی
۲/۵	۷/۸	۴۷	۸	۱۳	۱۰	۴	۸	۴	نظامی - امنیتی
۹/۷	۳۰/۱	۱۸۱	۱۵	۳۷	۳۴	۲۱	۳۵	۳۹	قضایی - حقوقی
۸/۴	۲۶/۱	۱۵۷	۱۲	۲۴	۲۹	۳۵	۲۸	۲۹	سیاسی
۳۲/۳	۱۰۰/۱	۶۰۱	۴۹	۱۱۳	۱۰۵	۷۹	۱۲۱	۱۳۴	اجتماعی
۴۰/۹	۱۲۶/۶	۷۶۰	۱۲۱	۱۵۱	۱۳۶	۹۰	۱۰۷	۱۵۵	اقتصادی
۱۰۰	۳۰۹/۳	۱۸۵۶	***۲۱۹	**۳۶۲	۳۴۲	*۲۴۷	۳۱۶	۳۷۰	جمع

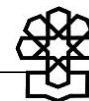
*تعداد مجموع قوانین مجلس سوم به استناد منبع مورد استفاده این گزارش، ۲۵۶ مورد است.

**تعداد مجموع قوانین مجلس پنجم به استناد منبع مورد استفاده این گزارش، ۳۵۹ مورد است.

***تعداد مجموع قوانین مجلس ششم به استناد منبع مورد استفاده این گزارش، ۳۹۶ مورد است. البته چنان‌که گفته شد، در این جدول، نیمی از دوره ششم مورد بررسی قرار گرفته است.

دسته‌بندی موضوعی قوانین، با گستره و حجم موضوعات مورد قانونگذاری، امری بسیار دشوار و پیچیده و نیازمند بهره‌گیری از ملاک‌های متعدد و متنوع است. به همین دلیل است که می‌توان بر دسته‌بندی مندرج در جدول پیشین، ایرادهای متعددی وارد کرد. در این گزارش تلاش شده است با روشی سلبی، قوانینی که به‌نحوی آشکار «غیراقتصادی» محسوب می‌شوند، از فهرست قوانین مهم حذف شوند و طبعاً قوانین باقیمانده را می‌توان قوانین «اقتصادی» تلقی کرد. انواع معینی از قوانین و همچنین قوانینی با موضوعاتی خاص، به‌شرح زیر از فهرست قوانین مهم اقتصادی حذف شده‌اند:

۱. قوانین مربوط به امور اداری: از جمله قوانین مربوط به تفویض اختیار، نیروی انسانی وزارتخانه در قسمت‌های دولتی و مقررات استخدامی نهادهای دولتی.
۲. قوانین آموزشی: از جمله قوانین مربوط به وزارتخانه‌های تخصصی همچون آموزش و پرورش و نهادهای فرهنگی (از جمله شورای عالی انقلاب فرهنگی) و رسانه‌ها.
۳. قوانین حقوقی - قضایی: از جمله قوانین راجع به قوه قضائیه و مجازات‌ها.
۴. قوانین سازمانی مربوط به نهادها و سازمان‌های غیراقتصادی.
۵. قوانین مربوط به تصویب اساسنامه نهادها.
۶. قوانین مربوط به تقسیمات کشوری.

۷. قوانین سیاسی: از جمله قوانین راجع به انتخابات، احزاب و نهادهای حکومتی، از جمله شورای نگهبان. در پیوست ۱، فهرست قوانین مهم اقتصادی و اطلاعات مربوط به آنها در هشت دوره تقنینی، به تفکیک در قالب جداول جداگانه درج شده است. با توجه به قوانین مصوب در پیوست ۱، می‌توان نسبت بین کل قوانین، کل قوانین مهم و قوانین مهم اقتصادی را به تفکیک هر دوره در جدول زیر مشاهده کرد.

جدول ۶. تعداد کل قوانین و قوانین مهم اقتصادی

دوره	تعداد کل قوانین	تعداد قوانین مهم	تعداد قوانین مهم اقتصادی	درصد*
اول	۳۷۰	۸۹	۲۳	۶/۲۱
دوم	۳۱۶	۹۹	۲۹	۹/۱۷
سوم	۲۵۶	۹۱	۲۹	۱۱/۳۲
چهارم	۳۴۲	۷۸	۲۹	۸/۴۷
پنجم	۳۵۹	۷۱	۱۹	۵/۲۹
ششم	۳۹۶	۵۹	۲۹	۷/۳۲
هفتم	۳۳۳	۵۵	۲۵	۷/۵۰
هشتم	۳۴۹	۶۶	۲۵	۷/۱۶
جمع	۲۷۲۱	۶۰۸	۲۰۸	۷/۶۴

* اعداد مندرج در این ستون، نشانگر سهم تعداد قوانین مهم اقتصادی در هر دوره قانونگذاری از کل تعداد کل قوانین مصوب در آن دوره است.

جدول ۷، نشان می‌دهد که از ۲۰۸ قانون مهم اقتصادی، ۷۷ قانون (۳۷ درصد) بر مبنای طرح و ۱۳۱ قانون (۶۳ درصد) بر مبنای لایحه بوده است.

جدول ۷. تعداد قوانین مهم اقتصادی از حیث ابتکار قانونگذاری (لایحه / طرح)

دوره	تعداد قوانین مهم اقتصادی	طرح	لایحه
اول	۲۳	۶	۱۷
دوم	۲۹	۶	۲۳
سوم	۲۹	۱۴	۱۵
چهارم	۲۹	۱۱	۱۸
پنجم	۱۹	۱۰	۹
ششم	۲۹	۱۳	۱۶
هفتم	۲۵	۶	۱۹
هشتم	۲۵	۱۱	۱۴
جمع	۲۰۸	۷۷	۱۳۱
درصد		۳۷	۶۳

۴. تفکیک موضوعی قوانین مهم اقتصادی

به منظور بررسی وضعیت قانونگذاری در حوزه اقتصاد در ایران، قوانین مهم اقتصادی به ۱۱ زیربخش کلی زیر تفکیک شده‌اند:

۱. بازارهای مالی
۲. بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)
۳. بازار کار
۴. رفاه و عدالت اقتصادی
۵. مالیات
۶. نظام اداری و مدیریتی
۷. بخشی (صنعت، کشاورزی و...)
۸. امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی
۹. کلان و راهبردی
۱۰. خصوصی سازی
۱۱. بخش تعاون

سپس براساس روش شناخت موضوع و هدف اصلی قانون، هریک از قوانین در زیربخش مرتبط قرار گرفتند که در ادامه هریک از زیربخش‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۴-۱. بازارهای مالی

بازارهای مالی در اقتصاد شامل پول و بانک، ارز، بیمه و بازار سرمایه است که وجه مشترک آنها، وجود یک نهاد مالی و یا مبادله پولی و مالی است. وضعیت قانونگذاری در این حوزه در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۸. تفکیک قوانین با موضوع بازارهای مالی

موضوع	تعداد قوانین	درصد	طرح	لایحه
پول و بانک	۸	۵۷	۳	۵
بیمه	۲	۱۴/۳	۱	۱
بازار سرمایه	۴	۲۸/۶	۰	۴
جمع	۱۴	۱۰۰	۴	۱۰

جدول ۹. فهرست قوانین با موضوع پول و بانک

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)	لایحه	۱۳۶۲/۶/۸
۲	قانون بازپرداخت اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی	لایحه	۱۳۶۵/۸/۱۸
۳	قانون اجازه تأسیس بانکهای غیردولتی	طرح	۱۳۷۹/۱/۲۱
۴	قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانکها و دستگاهها و سایر مؤسسات و شرکتهای دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرحهای تولیدی و صادراتی	طرح	۱۳۸۰/۳/۲۷
۵	قانون تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز	لایحه	۱۳۸۱/۱/۲۷
۶	قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی	لایحه	۱۳۸۳/۱۰/۲۲
۷	قانون تأسیس صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک	لایحه	۱۳۸۳/۹/۲۴
۸	قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینههای طرح و تسریع در اجرای طرحهای تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها	طرح	۱۳۸۶/۴/۵

جدول ۱۰. فهرست قوانین با موضوع بیمه

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون اداره امور شرکتهای بیمه	لایحه	۱۳۶۷/۹/۱۳
۲	قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی	طرح	۱۳۸۰/۶/۱۶

جدول ۱۱. فهرست قوانین با موضوع بازار سرمایه

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت	لایحه	۱۳۷۶/۶/۳۰
۲	قانون تعیین سقف انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۵/۵/۲۴
۳	قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۴/۹/۱
۴	قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی	لایحه	۱۳۸۸/۹/۲۵

۴-۲. بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)

بخش تجارت و بازرگانی به حوزه دادوستد کالاها و خدمات در داخل و خارج از کشور می پردازد که شامل اجزای نشان داده شده در جدول زیر است.

جدول ۱۲. تفکیک قوانین با موضوع بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)

موضوع	تعداد قوانین	درصد	طرح	لایحه
صادرات و واردات	۱۶	۴۲/۱۰	۵	۱۱
سرمایه‌گذاری خارجی	۴	۱۰/۵۲	۱	۳
قیمتگذاری	۱	۲/۶۳	۱	۰
توزیع و مصرف	۴	۱۰/۵۲	۳	۱
مبادلات اقتصادی	۶	۱۵/۷۸	۵	۱
مناطق آزاد	۷	۱۸/۴۲	۱	۶
جمع	۳۸	۱۰۰	۱۶	۲۲

جدول ۱۳. فهرست قوانین با موضوع صادرات و واردات

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون دولتی کردن بازرگانی خارجی	طرح	۱۳۵۹/۱۲/۲۶
۲	قانون راجع به ترانزیت کالا از کشتی به گمرکات داخل کشور بدون اخذ سپرده نقدی و ضمانتنامه بانکی	لایحه	۱۳۶۰/۳/۱۷
۳	قانون مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۶۴	لایحه	۱۳۶۴/۲/۱۷
۴	قانون مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۶۵	لایحه	۱۳۶۴/۱۲/۲۷
۵	قانون مقررات صادرات و واردات	لایحه	۱۳۶۶/۴/۱۱
۶	قانون پرداخت حق صدور و تمدید کارت بازرگانی	طرح	۱۳۶۷/۱/۲۸
۷	قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها	لایحه	۱۳۷۱/۱۰/۲
۸	قانون مقررات صادرات و واردات	لایحه	۱۳۷۲/۷/۴
۹	قانون اجازه تعیین میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی توسط دولت	لایحه	۱۳۷۲/۷/۲۷
۱۰	قانون ممنوعیت ورود برخی از کالاهای غیرضرور	طرح	۱۳۷۴/۶/۲۲
۱۱	قانون تعیین حقوق گمرکی کالاهای وارداتی براساس سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا	لایحه	۱۳۷۴/۱۰/۱۰
۱۲	قانون چگونگی اداره صندوق ضمانت صادرات ایران	لایحه	۱۳۷۵/۷/۱۵
۱۳	قانون معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض	لایحه	۱۳۷۹/۱۲/۱۰
۱۴	قانون یکسان‌سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور	طرح	۱۳۸۲/۱۲/۱۷
۱۵	قانون ساماندهی مبادلات مرزی	طرح	۱۳۸۴/۷/۶
۱۶	قانون امور گمرکی	لایحه	۱۳۹۰/۸/۲۲

جدول ۱۴. فهرست قوانین با موضوع سرمایه‌گذاری خارجی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران	لایحه	۱۳۷۱/۱۰/۳۰
۲	قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت‌های خارجی	لایحه	۱۳۷۶/۸/۲۱
۳	قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی	طرح	۱۳۸۰/۱۲/۱۹
۴	قانون استفاده از منابع مالی خارجی	لایحه	۱۳۸۴/۷/۶

جدول ۱۵. فهرست قوانین با موضوع قیمت‌گذاری

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون جلوگیری از افزایش قیمت‌ها تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۸۲/۴/۲۹

جدول ۱۶. فهرست قوانین با موضوع توزیع و مصرف

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا و مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی	طرح	۱۳۶۸/۱۲/۱۳
۲	قانون نظام صنفی کشور	طرح	۱۳۸۲/۱۲/۲۴
۳	قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خودرو	طرح	۱۳۸۶/۳/۲۳
۴	قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان	لایحه	۱۳۸۸/۷/۱۵

جدول ۱۷. فهرست قوانین با موضوع مبادلات اقتصادی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون آزادی معاملات وسایط نقلیه	طرح	۱۳۶۵/۴/۱۹
۲	قانون انتزاع امور نمایشگاه‌ها از مرکز توسعه صادرات ایران و تشکیل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران	لایحه	۱۳۶۵/۴/۲۶
۳	قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۶۹/۱۲/۱۵
۴	قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۷۲/۸/۱۱
۵	قانون تجارت الکترونیکی	طرح	۱۳۸۲/۱۰/۱۷
۶	قانون برگزاری مناقصات	طرح	۱۳۸۳/۱/۲۵

جدول ۱۸. فهرست قوانین با موضوع مناطق آزاد

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۷۲/۶/۷
۲	قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی	لایحه	۱۳۸۲/۶/۲
۳	قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۴/۳/۱۱
۴	قانون توسعه محدوده منطقه ارس	طرح	۱۳۸۵/۵/۲۹
۵	قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان	لایحه	۱۳۸۹/۹/۲۸
۶	قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش	لایحه	۱۳۸۹/۹/۲۸
۷	قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی	لایحه	۱۳۸۹/۹/۲۸

۴-۳. بازار کار

بازار کار یکی از زیربخش‌های اقتصاد است که به مؤلفه‌های مرتبط با بازار کار همچون اشتغال، حقوق و مزایای کارگران و مقررات مربوط کارفرمایان اشاره دارد.

جدول ۱۹. تفکیک قوانین با موضوع بازار کار

موضوع	تعداد قوانین	درصد	طرح	لایحه
اشتغال	۵	۶۲/۵	۳	۲
حقوق و مزایا	۳	۳۷/۵	۲	۱
جمع	۸	۱۰۰	۵	۳

جدول ۲۰. فهرست قوانین با موضوع اشتغال

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون کار ^۱	لایحه	۱۳۶۸/۷/۲
۲	قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه	لایحه	۱۳۷۳/۶/۲۳
۳	قانون تشکیل شورای عالی اشتغال	طرح	۱۳۷۷/۶/۱
۴	قانون معافیت کارگاه‌ها و مشاغل دارای پنج نفر کارگر و کمتر از شمول قانون کار تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۷۸/۱۲/۸
۵	قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی	طرح	۱۳۸۹/۲/۲۲

۱. قانون کار در مورخ ۱۳۶۷/۷/۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و چون موادی از آن مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان بود، مجدداً در مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی شده و در تاریخ ۱۳۶۹/۷/۲۹ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.

جدول ۲۱. فهرست قوانین با موضوع حقوق و مزایا

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون راجع به خدمت نیمه‌وقت بانوان	لایحه	۱۳۶۲/۹/۱۰
۲	قانون الزام فراگیری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار	طرح	۱۳۷۶/۳/۱۱
۳	قانون عدم لزوم بیمه مجدد اجباری شاغلین فصلی و ساکنین شهرهای با جمعیت کمتر از بیست هزار نفر که نزد صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر بیمه می‌باشند	طرح	۱۳۹۰/۱۲/۱۵

۴-۴. رفاه و عدالت اقتصادی

به دلیل اهمیت مسئله رفاه و عدالت اقتصادی، این محور به صورت مجزا به عنوان یکی از حوزه‌های اقتصادی مدنظر قرار گرفته است. قوانینی در این دسته قرار می‌گیرند که به نوعی درصد افزایش رفاه و عدالت آحاد مردم و یا گروه‌های خاص باشند. دو زیربخش عدالت اقتصادی و تأمین اجتماعی، قابلیت انطباق بیشتری با قوانین مصوب داشتند که این دو در دسته‌بندی استفاده شدند. در بخش تأمین اجتماعی قوانین مرتبط با بیمه‌های تأمین اجتماعی و ... در این دسته قرار گرفتند.

جدول ۲۲. تفکیک قوانین با موضوع رفاه و عدالت اقتصادی

موضوع	تعداد قوانین	درصد	طرح	لایحه
عدالت اقتصادی	۶	۴۰	۴	۲
تأمین اجتماعی	۹	۶۰	۳	۶
جمع	۱۵	۱۰۰	۷	۸

جدول ۲۳. فهرست قوانین با موضوع عدالت اقتصادی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون نحوه تأمین دارو در مناطق محروم و نیازمند کشور	لایحه	۱۳۶۴/۱۱/۶
۲	قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	لایحه	۱۳۷۱/۸/۲۴
۳	قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد	طرح	۱۳۷۲/۶/۹
۴	قانون اجرای اصل چهل‌وهشتم (۴۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۸۰/۵/۲۴
۵	قانون الزام دولت برای جبران عقب‌ماندگی‌های استان‌ها و مناطقی که شاخص‌های توسعه آنها زیر شاخص میانگین کشور است	طرح	۱۳۸۱/۱/۲۵
۶	قانون الزام دولت به توسعه متوازن روستایی	طرح	۱۳۸۴/۹/۱۵

جدول ۲۴. فهرست قوانین با موضوع تأمین اجتماعی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون منع دریافت خسارت و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی	طرح	۱۳۶۱/۴/۱۳
۲	قانون نقل و انتقال حق بیمه بازنشستگی	لایحه	۱۳۶۵/۳/۲۷
۳	قانون بیمه بیکاری	لایحه	۱۳۶۶/۳/۲۴
۴	قانون بیمه بیکاری	لایحه	۱۳۶۹/۶/۲۶
۵	قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور	لایحه	۱۳۷۳/۸/۳
۶	قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری	طرح	۱۳۷۹/۲/۱۸
۷	قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی	لایحه	۱۳۸۳/۲/۲۱
۸	قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی	لایحه	۱۳۸۶/۸/۹
۹	قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)	طرح	۱۳۸۸/۵/۱۸

۴-۵. مالیات

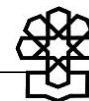
مالیات نیز به‌عنوان زیربخش مجزا در اقتصاد قرار می‌گیرد. به دلیل عدم گستردگی این زیربخش، تفکیک انواع مالیات صورت نگرفته است.

جدول ۲۵. تفکیک قوانین با موضوع مالیات

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
مالیات	۹	۰	۹

جدول ۲۶. فهرست قوانین با موضوع مالیات

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون وصول مالیات از اتومبیل‌های غیرسواری و اصلاح بعضی از مواد قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحیه‌های بعدی	لایحه	۱۳۶۰/۸/۷
۲	قانون راجع به رفع اختلاف مالیاتی	لایحه	۱۳۶۲/۱۰/۱۱
۳	قانون نحوه وصول مالیات مشاغل	لایحه	۱۳۶۴/۱۰/۱۲
۴	قانون تعدیل مالیات حقوق	لایحه	۱۳۶۶/۳/۲۶
۵	قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی کالاها و خدمات	لایحه	۱۳۷۴/۷/۱۶
۶	قانون مالیات‌های مستقیم	لایحه	۱۳۶۶/۱۲/۳
۷	قانون مالیات تعاون ملی برای بازسازی	لایحه	۱۳۶۷/۱۲/۹
۸	قانون اجازه وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات	لایحه	۱۳۷۴/۷/۱۶
۹	قانون مالیات بر ارزش افزوده	لایحه	۱۳۸۷/۲/۱۷

۴-۶. نظام اداری و مدیریتی

بخشی از قوانین مرتبط با نظام اداری و مدیریتی اقتصاد کشور است که از جایگاه مهمی برخوردار است. به طور کلی هر قانونی که ناظر بر نحوه اداره اقتصاد، نهادها و سازمان‌های اقتصادی باشد در این گروه قرار می‌گیرد.

جدول ۲۷. تفکیک قوانین با موضوع نظام اداری و مدیریتی

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
نظام اداری و مدیریتی	۱۱	۲	۹

جدول ۲۸. فهرست قوانین با موضوع نظام اداری و مدیریتی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون تشکیل وزارت جهاد سازندگی	لایحه	۱۳۶۲/۹/۸
۲	قانون واگذاری کلیه شعب سازمان تعاون مصرف شهر و روستا واقع در شهرستان‌ها به وزارت بازرگانی	لایحه	۱۳۶۵/۱۲/۱۰
۳	قانون محاسبات عمومی کشور	طرح	۱۳۶۶/۶/۱
۴	قانون تفکیک وظایف وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی	لایحه	۱۳۶۹/۶/۱۱
۵	قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت	لایحه	۱۳۷۰/۶/۱۳
۶	قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه	طرح	۱۳۷۱/۱۱/۲۵
۷	قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	لایحه	۱۳۷۳/۱۲/۲۸
۸	قانون تأسیس شرکت دولتی پست‌بانک	لایحه	۱۳۷۴/۶/۲۱
۹	قانون مدیریت خدمات کشوری	لایحه	۱۳۸۶/۷/۸
۱۰	قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت	لایحه	۱۳۹۰/۴/۸
۱۱	قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی	لایحه	۱۳۹۰/۳/۳۱

۴-۷. حوزه‌های بخشی

بخش مهمی از قوانین کشور مرتبط با بخش‌های اقتصادی شامل صنعت، کشاورزی، حمل‌ونقل، انرژی، خدمات و ساختمان و مسکن است که ناظر بر نحوه اداره و حمایت هریک از بخش‌ها می‌باشد.

جدول ۲۹. تفکیک قوانین با موضوع بخشی

موضوع	تعداد قوانین	درصد	طرح	لایحه
کشاورزی	۲۷	۳۱/۸	۱۵	۱۲
معادن	۴	۴/۷۰	۰	۴
صنعت	۱۷	۲۰	۴	۱۳
حمل و نقل	۹	۹/۴۱	۱	۸
انرژی	۱۰	۱۱/۷۶	۷	۳
خدمات	۱۵	۵/۸۸	۱	۴
ساختمان و مسکن	۱۴	۱۶/۵	۳	۱۱
جمع	۸۶	۱۰۰	۳۱	۵۵

جدول ۳۰. فهرست قوانین با موضوع کشاورزی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون بیمه محصولات کشاورزی	لایحه	۱۳۶۲/۳/۱
۲	قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه*	طرح	۱۳۶۳/۱/۲۸
۳	قانون تأسیس شرکت تولید، تهیه و توزیع بذر و نهال	لایحه	۱۳۶۴/۹/۵
۴	قانون واگذاری زمین‌های بایر و دایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است	طرح	۱۳۶۵/۸/۸
۵	قانون تشکیل کمیته ملی سدهای بزرگ و کمیته ملی آبیاری و زهکشی	لایحه	۱۳۶۶/۳/۲۷
۶	قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی	طرح	۱۳۶۸/۶/۲۱
۷	قانون انتزاع سازمان چای کشور از وزارت بازرگانی و الحاق آن به وزارت کشاورزی	طرح	۱۳۶۸/۱۲/۱۹
۸	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن	لایحه	۱۳۶۹/۴/۱۰
۹	قانون تثبیت آب‌بهای زراعی	طرح	۱۳۶۹/۶/۱۴
۱۰	قانون حمایت از تولید دام داخلی	طرح	۱۳۶۹/۸/۱۳
۱۱	قانون ادغام شرکت‌های سهامی دولتی که در زمینه تولید و پرورش طیور فعالیت می‌نمایند	لایحه	۱۳۷۱/۲/۲۹
۱۲	قانون اجازه تأسیس آزمایشگاه‌های تجزیه خاک و گیاه و آزمایشگاه‌های تشخیص آفات و بیماری‌های گیاهی توسط بخش تعاونی و خصوصی	لایحه	۱۳۷۱/۶/۱
۱۳	قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور	لایحه	۱۳۷۱/۷/۵
۱۴	قانون صدور اسناد مالکیت اراضی مشمول اصلاحات ارضی در روستاها و شهرهای مشمول	طرح	۱۳۷۲/۷/۱۱
۱۵	قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها	طرح	۱۳۷۴/۳/۳۱
۱۶	قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۷۴/۶/۱۴
۱۷	قانون رفع محدودیت صادرات تولیدات کشاورزی و دامی	طرح	۱۳۷۷/۷/۸

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱۸	قانون تسریع در برقی کردن موتور چاه‌های کشاورزی	طرح	۱۳۷۸/۳/۱۹
۱۹	قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی	لایحه	۱۳۷۸/۴/۱۵
۲۰	قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی**	لایحه	۱۳۷۹/۲/۲۰
۲۱	قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی	لایحه	۱۳۷۹/۱۰/۶
۲۲	قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۸۰/۴/۳
۲۳	قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات	لایحه	۱۳۸۰/۳/۳۰
۲۴	قانون تسهیل برقی کردن چاه‌های کشاورزی	طرح	۱۳۸۰/۷/۲۹
۲۵	قانون تأسیس سازمان شیلات ایران	لایحه	۱۳۸۳/۲/۳۰
۲۶	قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری	طرح	۱۳۸۹/۴/۱۳
۲۷	قانون نظام جامع دامپروری کشور	طرح	۱۳۸۸/۵/۷

* قانون ابطال اسناد فروش رقیات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ (در زیرمجموعه قوانین بخش کشاورزی) شامل یک ماده واحده و پنج تبصره می‌باشد و قانون ابطال اسناد فروش رقیات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۷۱/۱۱/۲۵ (در زیرمجموعه قوانین نظام اداری و مدیریتی) شامل یک ماده واحده و هفت تبصره می‌باشد. شایان ذکر است که برخی مفاد مشترک بین دو قانون مذکور وجود دارد.

** قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی مصوب ۱۳۷۹/۲/۲۰ شامل یک ماده واحده و شش تبصره می‌باشد و قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات مصوب ۱۳۸۰/۳/۳۰ شامل یک ماده واحده و نه تبصره می‌باشد. قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی مصوب ۱۳۷۸/۴/۱۵ شامل یک ماده واحده و شش تبصره می‌باشد. این سه قانون، به‌رغم تشابه عنوانی، در محتوا متفاوت می‌باشند.

جدول ۳۱. فهرست قوانین با موضوع معدن

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون تأسیس وزارت معادن و فلزات	لایحه	۱۳۶۰/۵/۴
۲	قانون معادن	لایحه	۱۳۶۲/۳/۱
۳	قانون معادن	لایحه	۱۳۷۷/۲/۲۷
۴	قانون نظام مهندسی معدن	لایحه	۱۳۷۹/۱۱/۲۵

* قانون معادن مصوب ۱۳۶۲/۳/۱ شامل ۴۲ ماده و هفده تبصره می‌باشد و قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ شامل ۳۶ ماده و هفده تبصره می‌باشد.

جدول ۳۲. فهرست قوانین با موضوع صنعت

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین	لایحه	۱۳۶۱/۱/۲۲
۲	قانون تشکیل شورای عالی صنایع	طرح	۱۳۶۱/۱۰/۲۷
۳	قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران	لایحه	۱۳۶۲/۱۲/۷
۴	قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین	لایحه	۱۳۶۴/۳/۹
۵	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص تأمین ماشین‌آلات و تجهیزات راهسازی و راهداری	لایحه	۱۳۶۷/۱۰/۲۵
۶	قانون ادغام وزارتخانه‌های صنایع و صنایع سنگین و تشکیل وزارت صنایع	طرح	۱۳۷۳/۶/۲۲
۷	قانون تأسیس صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک	لایحه	۱۳۷۵/۱۲/۲۹
۸	قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن	لایحه	۱۳۷۹/۱۰/۶
۹	قانون استفاده از ظرفیت خالی صنایع داروسازی	طرح	۱۳۸۰/۲/۱۲
۱۰	قانون حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع نساجی کشور	لایحه	۱۳۸۰/۷/۳
۱۱	قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالبیافی	لایحه	۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۲	قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۲/۵/۲۶
۱۳	قانون تأسیس سازمان صنایع دستی ایران	لایحه	۱۳۸۳/۱/۲۶
۱۴	قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی	لایحه	۱۳۸۴/۷/۶
۱۵	قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی	لایحه	۱۳۸۷/۲/۱۵
۱۶	قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی	لایحه	۱۳۸۷/۲/۳۱
۱۷	قانون ارتقای کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی	طرح	۱۳۸۹/۲/۲۶

جدول ۳۳. فهرست قوانین با موضوع حمل‌ونقل

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون راجع به تخلیه کالاها از کشتی‌ها به طریق دوبه‌کاری	لایحه	۱۳۶۰/۸/۱۰
۲	قانون حمل‌ونقل و مبادله محمولات و مرسولات پستی وزارت پست و تلگراف و تلفن توسط مؤسسات و شرکت‌های خصوصی حمل‌ونقل بار و مسافر	لایحه	۱۳۶۰/۹/۱۵
۳	قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل‌ونقل	لایحه	۱۳۶۱/۱۲/۹
۴	قانون تشکیل شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و اساسنامه آن	لایحه	۱۳۶۶/۶/۲۹
۵	قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه‌وترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور	لایحه	۱۳۶۶/۸/۲۴
۶	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص پایانه‌های عمومی وسایل نقلیه باربری	لایحه	۱۳۶۷/۱۰/۲۸
۷	قانون الزام شرکت‌ها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه	لایحه	۱۳۶۸/۲/۳۱
۸	قانون واگذاری مسئولیت امور مربوط به ترابری هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری	طرح	۱۳۷۰/۸/۱۵
۹	قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه	لایحه	۱۳۸۵/۵/۲۲

جدول ۳۴. فهرست قوانین با موضوع انرژی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون توزیع عادلانه آب	طرح	۱۳۶۱/۱۲/۱۶
۲	قانون نفت	طرح	۱۳۶۶/۷/۹
۳	قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب	طرح	۱۳۶۹/۱۰/۱۱
۴	قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی	لایحه	۱۳۷۴/۹/۱۲
۵	قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری	طرح	۱۳۷۷/۳/۲۴
۶	قانون استقلال شرکت‌های توزیع نیروی برق در استان‌ها	طرح	۱۳۸۴/۱۲/۹
۷	قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	لایحه	۱۳۸۶/۹/۱۸
۸	قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت	طرح	۱۳۹۱/۲/۱۹
۹	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	طرح	۱۳۸۹/۱۲/۴
۱۰	قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	لایحه	۱۳۸۸/۱۰/۱۵

جدول ۳۵. فهرست قوانین با موضوع خدمات

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی	لایحه	۱۳۶۷/۳/۵
۲	قانون اجازه تأسیس باشگاه ورزشی و ورزشگاه توسط مردم با نظارت دولت	لایحه	۱۳۶۹/۱۰/۱۸
۳	قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	طرح	۱۳۷۰/۷/۷
۴	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	لایحه	۱۳۸۲/۱۰/۲۳
۵	قانون تشکیل سازمان پست جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۹۰/۲/۴

جدول ۳۶. فهرست قوانین با موضوع ساختمان و مسکن

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون راجع به نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی	لایحه	۱۳۵۹/۱۲/۱۷
۲	قانون اراضی شهری	طرح	۱۳۶۰/۱۲/۲۷
۳	قانون تکمیل و نحوه استفاده شهرک‌ها و مجتمع‌های ساختمانی نیمه‌تمام متوقف	لایحه	۱۳۶۱/۱۲/۲۴
۴	قانون زمین شهری	لایحه	۱۳۶۶/۶/۲۲
۵	قانون تأمین مسکن فرهنگیان و کارکنان آموزش و پرورش	طرح	۱۳۶۸/۲/۱۳
۶	قانون نظام مهندسی ساختمان	لایحه	۱۳۷۱/۳/۲۶
۷	قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان	لایحه	۱۳۷۴/۱۲/۲۲
۸	قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری	لایحه	۱۳۷۷/۳/۲۴
۹	قانون ایجاد شهرهای جدید	لایحه	۱۳۸۰/۱۰/۱۶
۱۰	قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی	لایحه	۱۳۸۱/۵/۶

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱۱	قانون ساماندهی حمایت از تولید و عرضه مسکن	لایحه	۱۳۸۷/۲/۲۵
۱۲	قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی	لایحه	۱۳۹۰/۹/۲۰
۱۳	قانون پیش‌فروش ساختمان	لایحه	۱۳۸۹/۱۰/۱۲
۱۴	قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	طرح	۱۳۸۹/۱۰/۱۲

۸-۴. امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی

موضوع امنیت و مبارزه با فساد اقتصادی نیز برخی از قوانین را به خود اختصاص داده است. در نگاه نخست این قوانین از سنخ حقوقی - قضایی هستند، ولی به دلیل اثرگذاری بر تعاملات اقتصادی و به‌ویژه ایجاد امنیت برای فعالیت اقتصادی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

جدول ۳۷. تفکیک قوانین با موضوع امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی	۱۳	۵	۸

جدول ۳۸. فهرست قوانین با موضوع امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون جمع‌آوری و فروش کالای متروکه، قاچاق و ضابطی قطعی‌یافته و کالای قاچاق بلاصاحب و صاحب متواری	لایحه	۱۳۶۱/۱۱/۱۱
۲	قانون نحوه اجرای اصل چهل‌ونهم (۴۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۶۳/۵/۱۷
۳	قانون تشدید مجازات محتکران و گرانفروشان	طرح	۱۳۶۷/۱/۲۳
۴	قانون منع خرید و فروش کوپن‌های کالاهای اساسی	لایحه	۱۳۶۷/۱/۲۳
۵	قانون مجازات عاملین متخلف در امر حمل‌ونقل کالا	لایحه	۱۳۶۷/۱/۲۳
۶	قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری	لایحه	۱۳۶۴/۶/۲۸
۷	قانون شمول اجرای قانون نحوه اجرای اصل چهل‌ونهم (۴۹) قانون اساسی در مورد ثروت‌های ناشی از احتکار و گرانفروشی و قاچاق	طرح	۱۳۶۸/۱۱/۲۹
۸	قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی کشور	طرح	۱۳۶۹/۹/۱۹
۹	قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه‌های غیرضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی	طرح	۱۳۷۰/۹/۲۷
۱۰	قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن	لایحه	۱۳۷۰/۱۰/۲۴
۱۱	قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی	طرح	۱۳۷۲/۴/۲۷
۱۲	قانون مبارزه با پولشویی	لایحه	۱۳۸۶/۱۱/۲
۱۳	قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	لایحه	۱۳۸۷/۲/۲۹

۴-۹. کلان و راهبردی

برخی از قوانین، حوزه‌های متعددی از اقتصاد را تحت تأثیر قرار می‌دهند و در عین حال از جایگاه راهبردی و سیاستی برخوردارند که در این دسته قرار داده شده‌اند.

جدول ۳۹. تفکیک قوانین با موضوع کلان و راهبردی

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
کلان و راهبردی	۸	۲	۶

جدول ۴۰. فهرست قوانین با موضوع کلان و راهبردی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۶۸/۱۱/۱۱
۲	قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۷۳/۹/۲۰
۳	قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات	طرح	۱۳۷۵/۱۲/۱۲
۴	قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۷۹/۱/۲۸
۵	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۳/۶/۱۱
۶	قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰ - ۱۳۹۴)	لایحه	۱۳۸۹/۱۰/۱۵
۷	قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	طرح	۱۳۹۰/۱۱/۱۶
۸	قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	لایحه	۱۳۸۹/۸/۵

۴-۱۰. خصوصی‌سازی

برخی قوانین که البته اندک نیز هستند، به تغییر رویکرد اقتصاد در نقش بخش خصوصی و دولتی اشاره دارد که با عنوان قوانین خصوصی‌سازی تفکیک شده‌اند.

جدول ۴۱. تفکیک قوانین با موضوع خصوصی‌سازی

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
خصوصی‌سازی	۲	۱	۱

جدول ۴۲. فهرست قوانین با موضوع خصوصی سازی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران	طرح	۱۳۷۳/۵/۱۲
۲	قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی	لایحه	۱۳۸۶/۱۱/۸

۴-۱۱. بخش تعاون

قوانینی که موضوع آنها به نحوه اداره، حمایت و پشتیبانی از این بخش اختصاص دارد در این دسته قرار می‌گیرد.

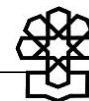
جدول ۴۳. تفکیک قوانین با موضوع تعاون

موضوع	تعداد قوانین	طرح	لایحه
تعاون	۴	۴	۰

جدول ۴۴. فهرست قوانین با موضوع تعاون

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۷۰/۶/۱۳
۲	قانون انتقال کلیه وظایف مربوط به تأسیس، اداره و نظارت تعاونی‌ها و اتحادیه‌های فرش دستباف روستایی به وزارت جهاد سازندگی	طرح	۱۳۷۳/۱۱/۲۳
۳	قانون تأسیس شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی	طرح	۱۳۸۹/۹/۲۸
۴	قانون چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا	طرح	۱۳۷۵/۱۲/۱۲

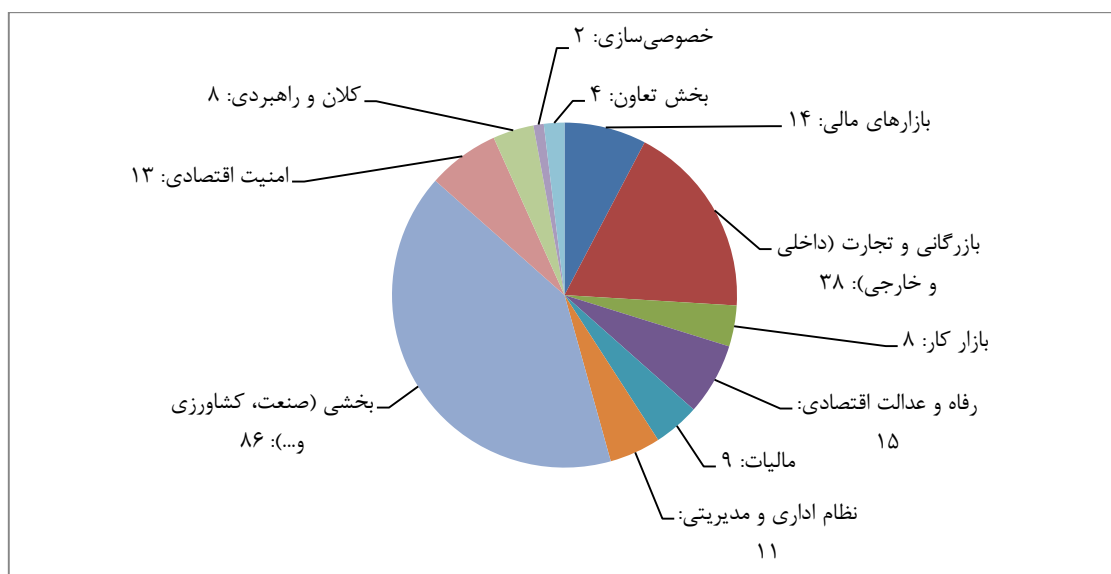
جدول ۴۵، نشان می‌دهد که از ۲۰۸ قانون مهم اقتصادی مصوب شده، ۱۴ قانون مربوط به مباحث بازارهای مالی، ۳۸ قانون در خصوص بازرگانی، ۸ قانون مربوط به بازار کار، ۱۵ قانون مربوط به رفاه و عدالت اقتصادی، ۹ قانون مربوط به مالیات، ۱۱ قانون مربوط به نظام اداری و مدیریت، ۸۶ قانون مربوط به حوزه‌های بخشی، ۱۳ قانون مربوط به امنیت اقتصادی، ۸ قانون مربوط به امور کلان و راهبردی، ۲ قانون مربوط به خصوصی سازی و ۴ قانون مربوط به تعاون می‌باشد.

جدول ۴۵. تفکیک قوانین مهم اقتصادی

تعداد لایحه	تعداد طرح	درصد از کل	تعداد قوانین	زیربخش‌های اقتصادی
۱۰	۴	۶/۷	۱۴	بازارهای مالی
۲۲	۱۶	۱۸/۲۷	۳۸	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)
۳	۵	۳/۸۵	۸	بازار کار
۸	۷	۲/۷	۱۵	رفاه و عدالت اقتصادی
۹	۰	۴/۳۳	۹	مالیات
۹	۲	۵/۳	۱۱	نظام اداری و مدیریتی
۵۵	۳۱	۴۱/۳	۸۶	بخشی
۸	۵	۶/۲۵	۱۳	امنیت اقتصادی
۶	۲	۲/۸۵	۸	کلان و راهبردی
۱	۱	۰/۹۶	۲	خصوصی‌سازی
۰	۴	۱/۹۲	۴	بخش تعاون
۱۳۱	۷۷	۱۰۰	۲۰۸	جمع

نمودار تفکیک موضوعی قوانین مهم اقتصادی

۵. تعداد قوانین مهم اقتصادی هر دولت

در این بخش از مطالعه، قوانین مهم اقتصادی مصوب (قوانینی که بر مبنای لایحه تصویب شده است)، در یازده دولت پس از انقلاب استخراج شده است و سپس با طبقه‌بندی موضوعی هر یک از قوانین، موضوعات مهم اقتصادی مورد تأکید هر دولت مشخص شده است و در ادامه رویکردها و خط‌مشی‌های هر دولت مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد.

جدول ۴۶. تعداد قوانین مهم اقتصادی با مبنای لایحه
ارائه شده توسط دولت‌های بعد از انقلاب اسلامی^۱

ردیف	دولت	تاریخ	تعداد قوانین مهم اقتصادی
۱	اول - رجایی	۱۵ بهمن ۱۳۵۸ تا ۳۱ خرداد ۱۳۶۰	۲
۲	شورای موقت - مهدوی‌کنی	۳۱ خرداد ۱۳۶۰ تا ۱۱ مرداد ۱۳۶۰	۱
۳	دوم - باهنر	۱۱ مرداد ۱۳۶۰ تا ۸ شهریور ۱۳۶۰	۰
۴	سوم - موسوی	۱۷ مهر ۱۳۶۰ تا ۱۳ شهریور ۱۳۶۴	۱۷
۵	چهارم - موسوی	۱۳ شهریور ۱۳۶۴ تا ۱۲ مرداد ۱۳۶۸	۲۷
۶	پنجم - هاشمی‌رفسنجانی	۱۲ مرداد ۱۳۶۸ تا ۱۲ مرداد ۱۳۷۲	۱۴
۷	ششم - هاشمی‌رفسنجانی	۱۲ مرداد ۱۳۷۲ تا ۱۲ مرداد ۱۳۷۶	۱۴
۸	هفتم - خاتمی	۱۲ مرداد ۱۳۷۶ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۰	۸
۹	هشتم - خاتمی	۱۲ مرداد ۱۳۸۰ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۴	۳۰
۱۰	نهم - احمدی‌نژاد	۱۲ مرداد ۱۳۸۴ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۸	۴
۱۱	دهم - احمدی‌نژاد	۱۲ مرداد ۱۳۸۸ تا ۱۲ مرداد ۱۳۹۲	۱۴
	مجموع	۱۳۱	

جدول ۴۶ نشان می‌دهد که بیشترین تعداد قوانین مهم اقتصادی در دولت هشتم با ریاست جمهوری خاتمی بوده است و کمترین تعداد قوانین طبق مدت زمان برای دولت نهم با ریاست جمهوری احمدی‌نژاد بوده است.

شایان ذکر است که طبق ماده (۱۴۱) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^۲، هر دولت می‌تواند لوائح یا طرح‌های معوقه دوره‌های ماقبل را در دستور کار خود قرار دهد. از لوازم حکم پیش‌گفته آن

۱. طبق ماده (۸۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۸)، باید کلیه لوائح تقدیمی به مجلس به امضای نخست‌وزیر یا وزیر مسئول رسیده باشد و در صورت نداشتن وزیر مسئول، امضای نخست‌وزیر کافی است.
۲. در ابتدای هر دوره قانونگذاری، هیئت رئیسه صورتی از طرح‌ها و لوائحی را که معوق مانده به‌وسیله معاونت قوانین تهیه می‌کند و در اختیار نمایندگان می‌گذارد و نیز برای دولت ارسال می‌دارد. هر یک از طرح‌ها و لوائح معوقه که لزوم رسیدگی به آن به‌وسیله بیست‌وپنج نفر از نمایندگان یا از طرف دولت تقاضا شود، طبق آیین‌نامه به کمیسیون‌های مربوطه ارجاع می‌شود و کمیسیون‌ها رسیدگی را به ترتیب مندرج در این آیین‌نامه انجام می‌دهند. هرگاه شور اول آن طرح‌ها یا لوائح قبلاً خاتمه یافته باشد رسیدگی به طرح یا لایحه با

است این لایحه، پیشنهاد دولت جدید محسوب می‌شود؛ لذا در این بخش از گزارش، مبنای تحلیل براساس تاریخ مصوب قوانین با مبنای لایحه می‌باشد و اینکه لایحه، پیشنهاد کدام دولت باشد، مدنظر قرار نگرفته است.

۶. طبقه‌بندی موضوعی قوانین مهم اقتصادی در هر دولت

در این مطالعه قوانین مهم اقتصادی در ۱۱ محور زیر، طبقه‌بندی شده‌اند:

۱. بازارهای مالی
۲. بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)
۳. بازار کار
۴. رفاه و عدالت اقتصادی
۵. مالیات
۶. نظام اداری و مدیریتی
۷. بخشی (صنعت، کشاورزی و...)
۸. امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد اقتصادی
۹. کلان و راهبردی
۱۰. خصوصی‌سازی
۱۱. بخش تعاون

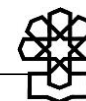
با شناسایی و استخراج تاریخ مصوب هر یک از موضوعات فوق، می‌توان نشان داد که در هر دولت کدام یک از موضوعات اقتصادی مورد توجه بوده است.

جدول ۴۷ نشان می‌دهد که در قوانین موضوعی بازارهای مالی و بازرگانی داخلی و خارجی، بیشترین تعداد قوانین به ترتیب براساس لوایح تقدیمی دولت‌های خاتمی و هاشمی تصویب شده است و در موضوع بازار کار دولت هاشمی بیشترین قوانین، را پیشنهاد داده است و در موضوع رفاه و عدالت اقتصادی، دولت هاشمی و موسوی به ترتیب بیشترین تعداد قوانین را تصویب کرده‌اند.

در موضوع مالیات، دولت موسوی بیشترین قوانین را داشته است و در موضوع نظام اداری و مدیریتی دولت هاشمی، در موضوع بخشی دولت خاتمی بیشترین تعداد قوانین را پیشنهاد و تصویب کرده‌اند. در موضوع امنیت اقتصادی و مبارزه با فساد دولت موسوی بیشترین تعداد قوانین را تصویب کرده است. در موضوع خصوصی‌سازی نیز تنها در دوره دولت احمدی‌نژاد یک قانون تصویب شده است.

جدول ۴۷. فهرست موضوعی قوانین مهم در دولت‌های مختلف

دولت‌ها							موضوع		ردیف
							بازارهای مالی		
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۰	۳	۰	۲	۰	۰	۰	۵	پول و بانک	۱
۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱	بیمه	۲
۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۴	بازار سرمایه	۳
۲	۵	۰	۳	۰	۰	۰	۱۰	جمع	
دولت‌ها							بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۱	۱	۵	۳	۰	۰	۱	۱۱	صادرات و واردات	۱
۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۳	سرمایه‌گذاری خارجی	۲
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	قیمتگذاری	۳
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	توزیع و مصرف	۴
۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱	مبادلات اقتصادی	۵
۳	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۶	مناطق آزاد	۶
۶	۴	۷	۴	۰	۰	۱	۲۲	جمع	
دولت							بازار کار		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۲	اشتغال	۱
۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱	حقوق و مزایا	۲
۰	۰	۲	۱	۰	۰	۰	۳	جمع	

دولت							رفاه و عدالت اقتصادی		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۲	عدالت اقتصادی	۱
۰	۲	۲	۲	۰	۰	۰	۶	تأمین اجتماعی	۲
۰	۲	۳	۳	۰	۰	۰	۸	جمع	
دولت							مالیات		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۰	۱	۱	۷	۰	۰	۰	۹	جمع	
دولت							نظام اداری و مدیریتی		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۲	۱	۴	۲	۰	۰	۰	۹	جمع	
دولت							بخشی		ردیف
احمدی نژاد	خاتمی	هاشمی	موسوی	باهنر	شورای موقت	رجایی	تعداد	عنوان	
۰	۵	۴	۳	۰	۰	۰	۱۲	کشاورزی	۱
۰	۲	۰	۱	۰	۱	۰	۴	معدن	۲
۰	۸	۱	۴	۰	۰	۰	۱۳	صنعت	۳
۰	۱	۱	۶	۰	۰	۰	۸	حمل و نقل	۴
۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۳	انرژی	۵
۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۴	خدمات	۶
۲	۴	۲	۲	۰	۰	۱	۱۱	ساختمان و مسکن	۷
۴	۲۲	۱۰	۱۷	۰	۱	۱	۵۵	جمع	

۷. فهرست طرح‌ها و لوایح تصویب نشده در هر دولت

معمولاً در هر دوره از فعالیت دولت‌ها، لوایحی پیشنهاد می‌شوند که در آن دوره به تصویب نمی‌رسد. این لوایح ممکن است توسط دولت بعدی به مجلس پیشنهاد شود یا دولت‌ها از پیگیری آنها منصرف شوند. در این بخش از مطالعه لوایح مهم اقتصادی پیشنهادی هر دولت را که به تصویب نرسیده است، استخراج شده است. اطلاعات جداول نشان می‌دهد که لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده در دولت رجایی ۱۰ مورد، در دولت موسوی ۳۱ مورد، در دولت هاشمی رفسنجانی ۱۱ مورد، در دولت خاتمی ۱۳ مورد و در دولت احمدی‌نژاد ۱۰ مورد می‌باشد.

جدول ۴۸. لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده در دولت رجایی

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱	لایحه طرح‌های عمرانی مورد اجرا در شرکت‌های دولتی	۱۳۵۹/۷/۳۰
۲	لایحه تشکیل سازمان حمل‌ونقل جاده‌ای کشور و اساسنامه سازمان مزبور	۱۳۵۹/۸/۱۴
۳	لایحه نحوه بازنشسته کردن و بازخرید خدمت کارکنان مازاد بر احتیاج دولت	۱۳۵۹/۱۰/۸
۴	لایحه خرید و تخریب خانه‌های داخل گودهای جنوب تهران و اسکان گودنشینان	۱۳۵۹/۱۰/۲
۵	لایحه بازپس گرفتن اموال شاه معدوم و بستگان نزدیک وی	۱۳۵۹/۱۰/۲۲
۶	لایحه فروش سهام دولت جمهوری اسلامی ایران در بانک توسعه مصر- ایران	۱۳۵۹/۱۱/۷
۷	لایحه مبارزه با مواد مخدر	۱۳۵۹/۱۱/۲۸
۸	لایحه دولتی کردن بازرگانی خارجی (لایحه نحوه فعالیت در انجام بازرگانی خارجی)	۱۳۶۰/۲/۳۰
۹	لایحه بازسازی و تعمیر و مرمت مناطق جنگزده	۱۳۵۹/۸/۲۰
۱۰	لایحه افزایش سهمیه جمهوری اسلامی ایران در صندوق بین‌المللی پول	۱۳۵۹/۱۰/۳

جدول ۴۹. لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده در دولت موسوی

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱	لایحه تمدید مهلت قانونی تهیه و تنظیم لایحه تقسیمات کشوری	۱۳۶۰/۱۲/۱۸
۲	لایحه مجازات اخلال‌کنندگان در توزیع کالای سهمیه‌بندی شده	۱۳۶۰/۷/۲۳
۳	لایحه موافقتنامه حمل‌ونقل بین‌المللی از طریق جاده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس با پروتکل و ضمیمه آن	۱۳۶۰/۱۲/۱۸
۴	لایحه حقوق مالکیت خصوصی	۱۳۶۱/۸/۲۷
۵	لایحه بازنشسته کردن و بازخرید کارکنان دولت	۱۳۶۱/۱۲/۲۶
۶	لایحه تعیین تکلیف اموال فراریان از کشور	۱۳۶۱/۲/۳۰
۷	لایحه حدود و شیوه فعالیت تولیدی بخش خصوصی	۱۳۶۱/۸/۱۶
۸	لایحه آیین دادرسی حقوقی	۱۳۶۱/۳/۱۶
۹	لایحه تجارت	۱۳۶۱/۶/۱۴
۱۰	لایحه دیوان محاسبات	۱۳۶۱/۹/۹
۱۱	لایحه بودجه سال ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی	۱۳۶۱/۱۰/۹

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱۲	لایحه نظام آماری جمهوری اسلامی ایران	دوره اول ۱۳۶۱/۱۲/۱۶
۱۳	لایحه محاسبات عمومی	دوره اول ۱۳۶۱/۹/۹
۱۴	لایحه افزایش سرمایه ایران در بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه	۱۳۶۲/۱۱/۱۸
۱۵	لایحه برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۶۲/۵/۲۵
۱۶	لایحه بازپرداخت اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی	۱۳۶۲/۸/۵
۱۷	لایحه عضویت دولت در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی	۱۳۶۲/۸/۲۴
۱۸	لایحه وصول مالیات سالیانه املاک	۱۳۶۲/۴/۳۰
۱۹	لایحه کار	۱۳۶۴/۲/۲۲
۲۰	لایحه معافیت از پرداخت کلیه هزینه‌های مربوط به انتقال املاک و اموالی که ساواک منحل از بودجه خود به نام اشخاص خریداری نموده به دولت	۱۳۶۴/۱۲/۱
۲۱	لایحه اصلاح نرخ مالیات بر درآمد حقوق	۱۳۶۴/۲/۳۱
۲۲	لایحه استفاده از مطالبات جمهوری اسلامی ایران از کشورهای سوریه، ترکیه، کره شمالی بابت فروش نفت	۱۳۶۴/۱۰/۸
۲۳	لایحه راجع به کسب مجوز استخدام در مشاغل اداری و مالی و خدماتی	۱۳۶۶/۲/۱۳
۲۴	لایحه تشکیل سازمان دفاع غیرنظامی	۱۳۶۶/۲/۶
۲۵	لایحه استخدام نیروی انسانی برای دهداری‌های کشور	۱۳۶۶/۷/۷
۲۶	لایحه مجازات اسلامی	۱۳۶۶/۳/۲۶
۲۷	لایحه تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری بازنشستگی کشوری	۱۳۶۶/۶/۹
۲۸	لایحه راجع به افزایش سرمایه بانک‌های کشور	۱۳۶۶/۹/۲۹
۲۹	لایحه مالیات ارزش‌افزوده	۱۳۶۶/۱۱/۱
۳۰	لایحه تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب	۱۳۶۷/۳/۲۹
۳۱	لایحه تبدیل وضع سازمان نقشه‌برداری کشور	۱۳۶۸/۱/۲۷

جدول ۵۰. لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده دولت هاشمی رفسنجانی

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱	لایحه حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور	۱۳۶۸/۱۲/۲۰
۲	لایحه مقررات صادرات و واردات	۱۳۶۹/۲/۲۵
۳	لایحه تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	۱۳۷۰/۱/۲۰
۴	لایحه تأسیس سازمان حمل‌ونقل جاده‌ای کشور	۱۳۷۱/۱/۲۶
۵	لایحه تغییر ضریب جدول حقوق مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری و تعیین حقوق و فوق‌العاده شغل کارکنان متخصص دستگاه‌های دولتی و قضات	۱۳۶۹/۳/۸
۶	لایحه تأمین نیروی انسانی جهت بازسازی مناطق جنگی	۱۳۶۸/۴/۱۱
۷	لایحه اجازه ایجاد تسهیلات قانونی برای اجرای طرح‌ها و برنامه‌های مصوب سال ۱۳۷۱	۱۳۷۰/۱۲/۱۸
۸	لایحه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان	۱۳۷۲/۳/۲۶
۹	لایحه رسیدگی به تخلفات اقتصادی	۱۳۷۳/۱۲/۷
۱۰	لایحه نحوه انتشار اوراق مشارکت	۱۳۷۵/۶/۱۴
۱۱	لایحه فقرزدایی در کشور جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۵/۱۰/۲

جدول ۵۱. لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده دولت خاتمی

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱	لایحه برخی از مقررات حاکم بر تهیه و اجرای بودجه	۱۳۷۶/۹/۹
۲	لایحه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان	۱۳۷۹/۴/۷
۳	لایحه مبارزه با قاچاق کالا، ارز، ریال و اوراق بهادار	۱۳۸۱/۲/۲۹
۴	لایحه لغو انحصار دخانیات	۱۳۸۱/۸/۸
۵	لایحه ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	۱۳۸۴/۴/۲۱
۶	لایحه تجارت	۱۳۸۴/۵/۱۶
۷	لایحه مقررات تسهیل‌کننده رقابت و ضوابط مربوط به کنترل و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات	۱۳۸۴/۵/۱۸
۸	لایحه الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۱۳۸۳/۱۱/۲۸
۹	لایحه بازار و اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۳/۵/۱۸
۱۰	لایحه دیوان عدالت اداری	۱۳۸۳/۴/۹
۱۱	لایحه مبارزه با پولشویی	۱۳۸۱/۷/۱۶
۱۲	لایحه مالیات بر ارزش‌افزوده	۱۳۸۳/۴/۹
۱۳	لایحه مدیریت خدمات کشوری	۱۳۸۴/۲/۲۱

جدول ۵۲. لوایح مهم اقتصادی مصوب نشده دولت احمدی‌نژاد

ردیف	عنوان	تاریخ اعلام وصول
۱	لایحه چگونگی محاسبه مالیات حساب ذخیره تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی	۱۳۸۷/۴/۱۹ جلسه: ۱۳
۲	لایحه اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تسویه بدهی‌های دولت به بانک‌ها	۱۳۸۷/۴/۷
۳	لایحه الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰	۱۳۸۷/۴/۱۶ جلسه: ۱۲
۴	لایحه تجارت	۱۳۸۷/۷/۱۳
۵	لایحه جامع منابع طبیعی و آب‌خیزداری کشور	۱۳۸۸/۵/۶ جلسه: ۱۰۹
۶	لایحه اساسنامه صندوق توسعه ملی	۱۳۸۹/۳/۱۶ جلسه: ۲۰۸
۷	لایحه بخش تعاونی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۹/۱۰/۸ جلسه: ۲۷۷
۸	لایحه بیمه بیکاری	۱۳۹۰/۸/۲۹ جلسه: ۳۷۵
۹	لایحه اصلاح قانون کار	۱۳۹۱/۹/۱۴ جلسه: ۴۵
۱۰	لایحه مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۰/۳/۲۲ جلسه: ۳۳۱

پیوست‌ها

پیوست ۱

جدول ۱. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره اول قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۶۳)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون راجع به نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی	دوشوری / لایحه	مسکن و راه	۱۳۵۹/۱۲/۱۷
۲	قانون دولتی کردن بازرگانی خارجی	دوشوری / طرح	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۵۹/۱۲/۲۶
۳	قانون راجع به ترانزیت کالا از کشتی به گمرکات داخل کشور بدون اخذ سپرده نقدی و ضمانتنامه بانکی	اصل هشتادوپنجم / لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۶۰/۳/۱۷
۴	قانون تأسیس وزارت معادن و فلزات	اصل هشتادوپنجم / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۶۰/۵/۴
۵	قانون راجع به تخلیه کالاها از کشتی‌ها به طریق دوبه‌کاری	دوشوری / لایحه	مسکن و راه	۱۳۶۰/۸/۱۰
۶	قانون حمل‌ونقل و مبادله محمولات و مرسولات پستی وزارت پست و تلگراف و تلفن توسط مؤسسات و شرکت‌های خصوصی حمل‌ونقل بار و مسافر	اصل هشتادوپنجم / لایحه	امور پست و تلگراف	۱۳۶۰/۹/۱۵
۷	قانون وصول مالیات از اتومبیل‌های غیرسواری و اصلاح بعضی از مواد قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحیه‌های بعدی	اصل هشتادوپنجم / لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۶۰/۸/۷
۸	قانون اراضی شهری	دوشوری / طرح	مسکن و راه	۱۳۶۰/۱۲/۲۷
۹	قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین	اصل هشتادوپنجم / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۶۱/۱/۲۲
۱۰	قانون تکمیل و نحوه استفاده شهرک‌ها و مجتمع‌های ساختمانی نیمه‌تمام متوقف	دوشوری / لایحه	مسکن و راه	۱۳۶۱/۱/۲۴
۱۱	قانون منع دریافت خسارت و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی	دوفوریتی / طرح	—	۱۳۶۱/۴/۱۳
۱۲	قانون تشکیل شورای عالی صنایع	دوشوری / طرح	صنایع و معادن	۱۳۶۱/۱۰/۲۷
۱۳	قانون جمع‌آوری و فروش کالای متروکه، قاچاق و ضبطی قطعیت‌یافته و کالای قاچاق بلاصاحب و صاحب متواری	دوشوری / لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۶۱/۱۱/۱۱
۱۴	قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل‌ونقل	یک‌فوریتی / لایحه	مسکن و راه	۱۳۶۱/۱۲/۹

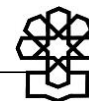

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۵	قانون توزیع عادلانه آب	دوشوری / طرح	امور پست و تلگراف	۱۳۶۱/۱۲/۱۶
۱۶	قانون معادن	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۶۲/۳/۱
۱۷	قانون بیمه محصولات کشاورزی	دوشوری / لایحه	امور کشاورزی	۱۳۶۲/۳/۱
۱۸	قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)	دوشوری / لایحه	ویژه بررسی نظام بانکی	۱۳۶۲/۶/۸
۱۹	قانون تشکیل وزارت جهاد سازندگی	دوشوری / لایحه	ویژه جهاد سازندگی	۱۳۶۲/۹/۸
۲۰	قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان	دوشوری / لایحه	کار و امور اداری	۱۳۶۲/۹/۱۰
۲۱	قانون راجع به رفع اختلاف مالیاتی	یک فوریتی / لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۶۲/۱۰/۱۱
۲۲	قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۶۲/۱۲/۷
۲۳	قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه	دوشوری / طرح	مشترک امور قضایی - سازمان‌های وابسته به نخست‌وزیری	۱۳۶۳/۱/۲۸

جدول ۲. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره دوم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۶۳ تا ۶ خرداد ۱۳۶۷)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون نحوه اجرای اصل چهل و نهم (۴۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۶۳/۵/۱۷
۲	قانون مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۶۴	دوشوری / لایحه	بازرگانی	۱۳۶۴/۲/۱۷
۳	قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین	یک‌شوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۶۴/۳/۹
۴	قانون تأسیس شرکت تولید، تهیه و توزیع بذر و نهال	دوشوری / لایحه	کشاورزی	۱۳۶۴/۹/۵
۵	قانون نحوه وصول مالیات مشاغل	یک‌فوریتی / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۶۴/۱۰/۱۲
۶	قانون نحوه تأمین دارو در مناطق محروم و نیازمند کشور	دوشوری / لایحه	بهداری و بهزیستی	۱۳۶۴/۱۱/۶
۷	قانون مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۶۵	دوشوری / لایحه	بازرگانی	۱۳۶۴/۱۲/۲۷
۸	قانون نقل و انتقال حق بیمه بازنشستگی	دوشوری / لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۶۵/۳/۲۷
۹	قانون آزادی معاملات وسایط نقلیه	دوشوری / طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۵/۴/۱۹

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۰	قانون انتزاع امور نمایشگاه‌ها از مرکز توسعه صادرات ایران و تشکیل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران	دوشوری / لایحه	بازرگانی	۱۳۶۵/۴/۲۶
۱۱	قانون واگذاری زمین‌های بایر و دایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است	یک‌فوری / طرح	خاص	۱۳۶۵/۸/۸
۱۲	قانون بازپرداخت اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی	دوشوری / لایحه	برنامه و بودجه	۱۳۶۵/۸/۱۸
۱۳	قانون واگذاری کلیه شعب سازمان تعاون مصرف شهر و روستا واقع در شهرستان‌ها به وزارت بازرگانی	دوشوری / لایحه	بازرگانی	۱۳۶۵/۱۲/۱۰
۱۴	قانون بیمه بیکاری	دوشوری / لایحه	کار و امور اجتماعی	۱۳۶۶/۳/۲۴
۱۵	قانون تعدیل مالیات حقوق	دوشوری / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۶۶/۳/۲۶
۱۶	قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی کالاها و خدمات	دوشوری / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۶۶/۳/۲۶
۱۷	قانون تشکیل کمیته ملی سدهای بزرگ و کمیته ملی آبیاری و زهکشی	دوشوری / لایحه	پست و تلگراف و نیرو	۱۳۶۶/۳/۲۷
۱۸	قانون مقررات صادرات و واردات	دوشوری / لایحه	بازرگانی	۱۳۶۶/۴/۱۱
۱۹	قانون محاسبات عمومی کشور	دوشوری / طرح	دیوان محاسبات	۱۳۶۶/۶/۱
۲۰	قانون زمین شهری	دوشوری / لایحه	مسکن و راه و ترابری	۱۳۶۶/۶/۲۲
۲۱	قانون تشکیل شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و اساسنامه آن	دوشوری / لایحه	مسکن و راه و ترابری	۱۳۶۶/۶/۲۹
۲۲	قانون نفت	دوشوری / طرح	نفت	۱۳۶۶/۷/۹
۲۳	قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه‌وتراپری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور	دوشوری / لایحه	کشاورزی	۱۳۶۶/۸/۲۴
۲۴	قانون مالیات‌های مستقیم	دوشوری / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۶۶/۱۲/۳
۲۵	قانون تشدید مجازات محترمان و گرانفروشان	یک‌فوری / طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۷/۱/۲۳
۲۶	قانون منع خرید و فروش کپن‌های کالاهای اساسی	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۶۷/۱/۲۳

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۲۷	قانون مجازات عاملین متخلف در امر حمل و نقل کالا	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۶۷/۱/۲۳
۲۸	قانون پرداخت حق صدور و تمدید کارت بازرگانی	دوشوری / طرح	بازرگانی	۱۳۶۷/۱/۲۸
۲۹	قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی	دوشوری / لایحه	آموزش و پرورش	۱۳۶۷/۳/۵

جدول ۳. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره سوم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۶۷ تا ۶ خرداد ۱۳۷۱)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون اداره امور شرکت‌های بیمه	دوشوری / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۶۷/۹/۱۳
۲	قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۶۴/۶/۲۸
۳	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص تأمین ماشین‌آلات و تجهیزات راهسازی و راهداری	دوشوری / لایحه	مسکن و شهرسازی	۱۳۶۷/۱۰/۲۵
۴	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص پایانه‌های عمومی وسایل نقلیه باربری	دوشوری / لایحه	مسکن و شهرسازی	۱۳۶۷/۱۰/۲۸
۵	قانون مالیات تعاون ملی برای بازسازی	دوفوریتی / لایحه	-	۱۳۶۷/۱۲/۹
۶	قانون تأمین مسکن فرهنگیان و کارکنان آموزش و پرورش	یک‌فوریتی / طرح	مسکن و شهرسازی	۱۳۶۸/۲/۱۳
۷	قانون الزام شرکت‌ها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت‌وضعیت مسافری و بارنامه	دوشوری / لایحه	مسکن و شهرسازی	۱۳۶۸/۲/۳۱
۸	قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی	یک‌فوریتی / طرح	کشاورزی	۱۳۶۸/۶/۲۱
۹	قانون کار	دوشوری / لایحه	کار و امور اجتماعی	۱۳۶۸/۷/۲
۱۰	قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	برنامه و بودجه	۱۳۶۸/۱۱/۱۱
۱۱	قانون شمول اجرای قانون نحوه اجرای اصل چهل‌ونهم (۴۹) قانون اساسی در مورد ثروت‌های ناشی از احتکار و گرانفروشی و قاچاق	یک‌فوریتی / طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۸/۱۱/۲۹
۱۲	قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا و مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی	دوشوری / طرح	بازرگانی و توزیع	۱۳۶۸/۱۲/۱۳

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۳	قانون انتزاع سازمان چای کشور از وزارت بازرگانی و الحاق آن به وزارت کشاورزی	دوشوری / طرح	اداری و استخدامی	۱۳۶۸/۱۲/۱۹
۱۴	قانون تأسیس شرکت سهامی خاص توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن	یک‌فوریتی / لایحه	کشاورزی	۱۳۶۹/۴/۱۰
۱۵	قانون تفکیک وظایف وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی	یک‌فوریتی / لایحه	خاص	۱۳۶۹/۶/۱۱
۱۶	قانون تثبیت آب‌بهای زراعی	یک‌فوریتی / طرح	پست و تلگراف و نیرو	۱۳۶۹/۶/۱۴
۱۷	قانون بیمه بیکاری	یک‌فوریتی / لایحه	کار و امور اجتماعی	۱۳۶۹/۶/۲۶
۱۸	قانون حمایت از تولید دام داخلی	یک‌فوریتی / طرح	کشاورزی	۱۳۶۹/۸/۱۳
۱۹	قانون مجازات اخلاک‌گران در نظام اقتصادی کشور	یک‌فوریتی / طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۹/۹/۱۹
۲۰	قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب	دوشوری / طرح	پست و تلگراف و نیرو	۱۳۶۹/۱۰/۱۱
۲۱	قانون اجازه تأسیس باشگاه ورزشی و ورزشگاه توسط مردم با نظارت دولت	دوشوری / لایحه	آموزش و پرورش	۱۳۶۹/۱۰/۱۸
۲۲	قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	بازرگانی و توزیع	۱۳۶۹/۱۲/۱۵
۲۳	قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	خاص	۱۳۷۰/۶/۱۳
۲۴	قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت	یک‌فوریتی / لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۷۰/۶/۱۳
۲۵	قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	دوشوری / طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۰/۷/۷
۲۶	قانون واگذاری مسئولیت امور مربوط به ترابری هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری	یک‌فوریتی / طرح	مسکن و شهرسازی	۱۳۷۰/۸/۱۵
۲۷	قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه‌های غیرضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی	یک‌فوریتی / طرح	برنامه و بودجه	۱۳۷۰/۹/۲۷
۲۸	قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن	دوشوری / لایحه	اقتصادی و دارایی	۱۳۷۰/۱۰/۲۴
۲۹	قانون ادغام شرکت‌های سهامی دولتی که در زمینه تولید و پرورش طیور فعالیت می‌نمایند	دوشوری / لایحه	کشاورزی	۱۳۷۱/۲/۲۹

جدول ۴. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره چهارم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۷۱ تا ۶ خرداد ۱۳۷۵)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون نظام مهندسی ساختمان	لایحه	مسکن و شهرسازی و راه‌وتراپری	۱۳۷۱/۳/۲۶
۲	قانون اجازه تأسیس آزمایشگاه‌های تجزیه خاک و گیاه و آزمایشگاه‌های تشخیص آفات و بیماری‌های گیاهی توسط بخش تعاونی و خصوصی	یک‌شوری / لایحه	کشاورزی	۱۳۷۱/۶/۱
۳	قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور	دوشوری / لایحه	کشاورزی	۱۳۷۱/۷/۵
۴	قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	یک‌فوریتی / لایحه	بهداری و بهزیستی	۱۳۷۱/۸/۲۴
۵	قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون - صنایع و معادن	۱۳۷۱/۱۰/۲
۶	قانون تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۱/۱۰/۳۰
۷	قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه	یک‌شوری / طرح	امور قضایی و حقوقی	۱۳۷۱/۱۱/۲۵
۸	قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی	یک‌فوریتی / طرح	امور قضایی و حقوقی	۱۳۷۲/۴/۲۷
۹	قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	خاص	۱۳۷۲/۶/۷
۱۰	قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد	یک‌فوریتی / طرح	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۲/۶/۹
۱۱	قانون مقررات صادرات و واردات	دوشوری / لایحه	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۷۲/۷/۴
۱۲	قانون صدور اسناد مالکیت اراضی مشمول اصلاحات ارضی در روستاها و شهرهای مشمول	دوشوری / طرح	امور قضایی و حقوقی	۱۳۷۲/۷/۱۱
۱۳	قانون اجازه تعیین میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی توسط دولت	یک‌فوریتی / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۲/۷/۲۷
۱۴	قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۲/۸/۱۱
۱۵	قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران	دو فوریتی / طرح	-	۱۳۷۳/۵/۱۲

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۶	قانون ادغام وزارتخانه‌های صنایع و صنایع سنگین و تشکیل وزارت صنایع	دوشوری / طرح	اداری و استخدامی و صنایع و معادن	۱۳۷۳/۶/۲۲
۱۷	قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه	دوشوری / لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۷۳/۶/۲۳
۱۸	قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور	دوشوری / لایحه	بهداری و بهزیستی و برنامه و بودجه	۱۳۷۳/۸/۳
۱۹	قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	تلفیق	۱۳۷۳/۹/۲۰
۲۰	قانون انتقال کلیه وظایف مربوط به تأسیس، اداره و نظارت تعاونی‌ها و اتحادیه‌های فرش دستباف روستایی به وزارت جهاد سازندگی	یک‌فوریتی / طرح	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۳/۱۱/۲۳
۲۱	قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۳/۱۲/۲۸
۲۲	قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها	یک‌فوریتی / طرح	کشاورزی	۱۳۷۴/۳/۳۱
۲۳	قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	کشاورزی	۱۳۷۴/۶/۱۴
۲۴	قانون تأسیس شرکت دولتی پست‌بانک	دوشوری / لایحه	پست و تلگراف و نیرو	۱۳۷۴/۶/۲۱
۲۵	قانون ممنوعیت ورود برخی از کالاهای غیرضرور	دوشوری / طرح	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۷۴/۶/۲۲
۲۶	قانون اجازه وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۴/۷/۱۶
۲۷	قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی	دوشوری / لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۷۴/۹/۱۲
۲۸	قانون تعیین حقوق گمرکی کالاهای وارداتی براساس سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا	دوشوری / لایحه	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۷۴/۱۰/۱۰
۲۹	قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان	یک‌فوریتی / لایحه	مسکن و شهرسازی و راه و ترابری	۱۳۷۴/۱۲/۲۲

جدول ۵. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره پنجم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۷۵ تا ۶ خرداد ۱۳۷۹)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون چگونگی اداره صندوق ضمانت صادرات ایران	دوشوری / لایحه	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۷۵/۷/۱۵
۲	قانون چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا	دوشوری / طرح	امور اداری و استخدامی	۱۳۷۵/۱۲/۱۲
۳	قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات	دوشوری / طرح	برنامه و بودجه	۱۳۷۵/۱۲/۱۲
۴	قانون تأسیس صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک	دوشوری / لایحه	امور اداری و استخدامی	۱۳۷۵/۱۲/۲۹
۵	قانون الزام فراگیری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار	دوشوری / طرح	کار و امور اجتماعی	۱۳۷۶/۳/۱۱
۶	قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۶/۶/۳۰
۷	قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت‌های خارجی	دوشوری / لایحه	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۶/۸/۲۱
۸	قانون معادن	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۷۷/۲/۲۷
۹	قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری	دوشوری / لایحه	مسکن و شهرسازی و راه و ترابری	۱۳۷۷/۳/۲۴
۱۰	قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری	دوفوریتهی / طرح	—	۱۳۷۷/۳/۲۴
۱۱	قانون تشکیل شورای عالی اشتغال	دوشوری / طرح	خاص	۱۳۷۷/۶/۱
۱۲	قانون رفع محدودیت صادرات تولیدات کشاورزی و دامی	دوشوری / طرح	امور بازرگانی و توزیع	۱۳۷۷/۷/۸
۱۳	قانون تسریع در برقی کردن موتور چاه‌های کشاورزی	یک‌فوریتهی / طرح	خاص	۱۳۷۸/۳/۱۹
۱۴	قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی	دوفوریتهی / لایحه	—	۱۳۷۸/۴/۱۵
۱۵	قانون معافیت کارگاه‌ها و مشاغل دارای پنج نفر کارگر و کمتر از شمول قانون کار پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	یک‌فوریتهی / طرح	کار و امور اجتماعی	۱۳۷۸/۱۲/۸
۱۶	قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	برنامه	۱۳۷۹/۱/۲۸
۱۷	قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی	دوشوری / طرح	اقتصاد و دارایی و تعاون	۱۳۷۹/۱/۲۱

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۸	قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل‌ونقل بار و مسافر بین شهری	دوشوری / طرح	بهداری و بهزیستی	۱۳۷۹/۲/۱۸
۱۹	قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی	دوفوریتی / لایحه	—	۱۳۷۹/۲/۲۰

جدول ۶. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره ششم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۷۹ تا ۶ خرداد ۱۳۸۳)

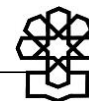
ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن	یک‌فوریتی / لایحه	مشترک اجتماعی و صنایع و معادن	۱۳۷۹/۱۰/۶
۲	قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی	یک‌فوریتی / لایحه	مشترک اجتماعی و کشاورزی، آب و منابع طبیعی	۱۳۷۹/۱۰/۶
۳	قانون نظام مهندسی معدن	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۷۹/۱۱/۲۵
۴	قانون معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۷۹/۱۲/۱۰
۵	قانون استفاده از ظرفیت خالی صنایع داروسازی	دوشوری / طرح	بهداشت و درمان	۱۳۸۰/۲/۱۲
۶	قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	کشاورزی، آب و منابع طبیعی	۱۳۸۰/۴/۳
۷	قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها و دستگاه‌ها و سایر مؤسسات و شرکت‌های دولتی به‌منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرح‌های تولیدی و صادراتی	دوشوری / طرح	اقتصادی	۱۳۸۰/۳/۲۷
۸	قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات	یک‌فوریتی / لایحه	برنامه و بودجه و محاسبات	۱۳۸۰/۳/۳۰
۹	قانون اجرای اصل چهل‌وهشتم (۴۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / طرح	برنامه و بودجه و محاسبات	۱۳۸۰/۵/۲۴
۱۰	قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی	دوشوری / طرح	اقتصادی	۱۳۸۰/۶/۶
۱۱	قانون حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع نساجی کشور	یک‌فوریتی / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۰/۷/۳
۱۲	قانون تسهیل برقی کردن چاه‌های کشاورزی	دوفوریتی / طرح	—	۱۳۸۰/۷/۲۹
۱۳	قانون ایجاد شهرهای جدید	دوشوری / لایحه	عمران	۱۳۸۰/۱۰/۱۶
۱۴	قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی	دوشوری / طرح	اقتصادی	۱۳۸۰/۱۲/۱۹

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۵	قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالببافی	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۶	قانون الزام دولت برای جبران عقب‌ماندگی‌های استان‌ها و مناطقی که شاخص‌های توسعه آنها زیر شاخص میانگین کشور است	یک‌فوریتی / طرح	برنامه و بودجه و محاسبات	۱۳۸۱/۱/۲۵
۱۷	قانون تسری امتیازات خاص بانک‌ها به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۱/۱/۲۷
۱۸	قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی	دوشوری / لایحه	عمران	۱۳۸۱/۵/۶
۱۹	قانون جلوگیری از افزایش قیمت‌ها تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	یک‌فوریتی / طرح	برنامه و بودجه و محاسبات	۱۳۸۲/۴/۲۹
۲۰	قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۲/۵/۲۶
۲۱	قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۲/۶/۲
۲۲	قانون تجارت الکترونیکی	دوشوری / طرح	صنایع و معادن	۱۳۸۲/۱۰/۱۷
۲۳	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	دوشوری / لایحه	مشترک اجتماعی و فرهنگی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳
۲۴	قانون یکسان‌سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور	یک‌فوریتی / طرح	اقتصادی	۱۳۸۲/۱۲/۱۷
۲۵	قانون نظام صنفی کشور	دوشوری / طرح	اقتصادی	۱۳۸۲/۱۲/۲۴
۲۶	قانون برگزاری مناقصات	دوشوری / طرح	اقتصادی	۱۳۸۳/۱/۲۵
۲۷	قانون تأسیس سازمان صنایع دستی ایران	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۳/۱/۲۶
۲۸	قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی	یک‌فوریتی / لایحه	مشترک	۱۳۸۳/۲/۲۱
۲۹	قانون تأسیس سازمان شیلات ایران	دوشوری / لایحه	اجتماعی	۱۳۸۳/۲/۳۰

جدول ۷. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره هفتم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۸۳ تا ۶ خرداد ۱۳۸۷)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	یک‌شوری / لایحه	تلفیق	۱۳۸۳/۶/۱۱
۲	قانون تأسیس صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۳/۹/۲۴
۳	قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۳/۱۰/۲۲
۴	قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۴/۳/۱۱
۵	قانون ساماندهی مبادلات مرزی	یک‌فوریتی / طرح	اقتصادی	۱۳۸۴/۷/۶
۶	قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۴/۷/۶
۷	قانون استفاده از منابع مالی خارجی	یک‌فوریتی / لایحه	برنامه و بودجه و محاسبات	۱۳۸۴/۷/۶
۸	قانون بازار و اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۴/۹/۱
۹	قانون الزام دولت به توسعه متوازن روستایی	یک‌فوریتی / طرح	اجتماعی	۱۳۸۴/۹/۱۵
۱۰	قانون استقلال شرکتهای توزیع نیروی برق در استان‌ها	یک‌فوریتی / طرح	انرژی	۱۳۸۴/۱۲/۹
۱۱	قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه	دوشوری / لایحه	عمران	۱۳۸۵/۵/۲۲
۱۲	قانون تعیین سقف انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	یک‌فوریتی / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۵/۵/۲۴
۱۳	قانون توسعه محدوده منطقه ارس	یک‌فوریتی / طرح	اقتصادی	۱۳۸۵/۵/۲۹
۱۴	قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها	دوفوریتی / طرح	—	۱۳۸۶/۴/۵
۱۵	قانون مدیریت خدمات کشوری	دوشوری / لایحه	مشترک	۱۳۸۶/۷/۸
۱۶	قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خودرو	یک‌فوریتی / طرح	صنایع و معادن	۱۳۸۶/۳/۲۳
۱۷	قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی	دوشوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۷/۲/۱۵
۱۸	قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی	یک‌فوریتی / لایحه	بهداشت و درمان	۱۳۸۶/۸/۹
۱۹	قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	یک‌فوریتی / لایحه	عمران	۱۳۸۶/۹/۱۸
۲۰	قانون مبارزه با پولشویی	دوشوری / لایحه	مشترک	۱۳۸۶/۱۱/۲
۲۱	قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی	یک‌فوریتی / لایحه	ویژه	۱۳۸۶/۱۱/۸

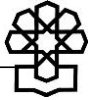

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
	ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی			
۲۲	قانون ساماندهی حمایت از تولید و عرضه مسکن	یک‌فوریتی / لایحه	عمران	۱۳۸۷/۲/۲۵
۲۳	قانون مالیات بر ارزش افزوده	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۷/۲/۱۷
۲۴	قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	دوشوری / لایحه	اجتماعی	۱۳۸۷/۲/۲۹
۲۵	قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۸۷/۲/۳۱

جدول ۸. فهرست قوانین مهم اقتصادی دوره هشتم قانونگذاری (۷ خرداد ۱۳۸۷ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)

ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱	قانون نظام جامع دامپروری کشور	طرح / دوشوری	کشاورزی، آب و منابع طبیعی	۱۳۸۸/۵/۷
۲	قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)	یک‌فوریتی / طرح	اجتماعی	۱۳۸۸/۵/۱۸
۳	قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان	دوشوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۸/۷/۱۵
۴	قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به‌منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۸/۹/۲۵
۵	قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	یک‌فوریتی / لایحه	ویژه بررسی طرح تحولات اقتصادی دولت	۱۳۸۸/۱۰/۱۵
۶	قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی	طرح / یک شوری	اجتماعی	۱۳۸۹/۲/۲۲
۷	قانون ارتقای کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی	یک فوریتی / طرح	مشترک (صنایع و معادن - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات)	۱۳۸۹/۲/۲۶
۸	قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری	یک‌فوریتی / طرح	انرژی	۱۳۸۹/۴/۱۳
۹	قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	یک‌شوری / لایحه	آموزش و تحقیقات	۱۳۸۹/۸/۵
۱۰	قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۹/۹/۲۸
۱۱	قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۹/۹/۲۸

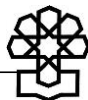
ردیف	عنوان قانون	نوع طرح یا لایحه / نوع پیشنهاد	کمیسیون اصلی	تاریخ تصویب
۱۲	قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۸۹/۹/۲۸
۱۳	قانون تأسیس شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی	طرح / دوشوری	اجتماعی	۱۳۸۹/۹/۲۸
۱۴	قانون پیش‌فروش ساختمان	دوشوری / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۸۹/۱۰/۱۲
۱۵	قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	دوشوری / طرح	عمران	۱۳۸۹/۱۰/۱۲
۱۶	قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰ - ۱۳۹۴)	لایحه / دوشوری	تلفیق	۱۳۸۹/۱۰/۱۵
۱۷	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	طرح / یک‌فوریتی	انرژی	۱۳۸۹/۱۲/۴
۱۸	قانون تشکیل سازمان پست جمهوری اسلامی ایران	یک‌شوری / لایحه	صنایع و معادن	۱۳۹۰/۲/۴
۱۹	قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی	یک‌شوری / لایحه	اجتماعی	۱۳۹۰/۳/۳۱
۲۰	قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت	دو‌فوریتی / لایحه	-	۱۳۹۰/۴/۸
۲۱	قانون امور گمرکی	یک‌شوری / لایحه	اقتصادی	۱۳۹۰/۸/۲۲
۲۲	قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی	یک‌فوریتی / لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۹۰/۹/۲۰
۲۳	قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار	یک‌فوریتی / طرح	ویژه اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی	۱۳۹۰/۱۱/۱۶
۲۴	قانون عدم لزوم بیمه مجدد اجباری شاغلین فصلی و ساکنین شهرهای با جمعیت کمتر از بیست هزار نفر که نزد صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر بیمه می‌باشند	یک‌فوریتی / طرح	اجتماعی	۱۳۹۰/۱۲/۱۵
۲۵	قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت	یک‌فوریتی / طرح	انرژی	۱۳۹۱/۲/۱۹

پیوست ۲. فهرست موضوعی قوانین اقتصادی

جدول فهرست قوانین مهم اقتصادی و تفکیک موضوعی

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار		بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن			کشاورزی	تأمین اجتماعی	عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی	صادرات و واردات	بازار سرمایه					
				*																				۱۳۵۹/۱۲/۱۷	اول	لایحه	قانون راجع به نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی	۱
																								۱۳۵۹/۱۲/۲۶	اول	طرح	قانون دولتی کردن بازرگانی خارجی	۲
																								۱۳۶۰/۳/۱۷	اول	لایحه	قانون راجع به ترانزیت کالا از کشتی به گمرکات داخل کشور بدون اخذ سپرده نقدی و ضمانتنامه بانکی	۳
									*															۱۳۶۰/۵/۴	اول	لایحه	قانون تأسیس وزارت معادن و فلزات	۴
							*																	۱۳۶۰/۸/۱۰	اول	لایحه	قانون راجع به تخلیه کالاها از کشتی‌ها به طریق دوبه‌کاری	۵
							*																	۱۳۶۰/۹/۱۵	اول	لایحه	قانون حمل و نقل و مبادله محمولات و مرسولات پستی وزارت پست و تلگراف	۶

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختنمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	عدالت اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی					
						*																۱۳۶۶/۸/۲۴	دوم	لایحه	قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه‌ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور	۴۶	
										*												۱۳۶۶/۱۲/۳	دوم	لایحه	قانون مالیات‌های مستقیم	۴۷	
			*																			۱۳۶۷/۱/۲۳	دوم	طرح	قانون تشدید مجازات محتکران و گرانفروشان	۴۸	
			*																			۱۳۶۷/۱/۲۳	دوم	لایحه	قانون منع خرید و فروش کوبین‌های کالاهای اساسی	۴۹	
			*																			۱۳۶۷/۱/۲۳	دوم	لایحه	قانون مجازات عاملین متخلف در امر حمل و نقل کالا	۵۰	
																				*		۱۳۶۷/۱/۲۸	دوم	طرح	قانون پرداخت حق صدور و تمدید کارت بازرگانی	۵۱	
				*																		۱۳۶۷/۳/۵	دوم	لایحه	قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی	۵۲	
																					*	۱۳۶۷/۹/۱۳	سوم	لایحه	قانون اداره امور شرکت‌های بیمه	۵۳	
			*																			۱۳۶۴/۶/۲۸	سوم	لایحه	قانون تشدید مجازات مرتکبین	۵۴	

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی					
		*																					۱۳۶۸/۱۱/۱۱	سوم	لایحه	قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۶۱
			*																				۱۳۶۸/۱۱/۲۹	سوم	طرح	قانون شمول اجرای قانون نحوه اجرای اصل چهل و نهم (۴۹) قانون اساسی در مورد ثروت های ناشی از احتکار و گرانفروشی و قاچاق	۶۲
																							۱۳۶۸/۱۲/۱۳	سوم	طرح	قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا و مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی	۶۳
																							۱۳۶۸/۱۲/۱۹	سوم	طرح	قانون انتزاع سازمان چای کشور از وزارت بازرگانی و الحاق آن به وزارت کشاورزی	۶۴

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	ر فاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف	
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	عدالت اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی						صادرات و واردات
																*								۱۳۶۹/۱۲/۱۵	سوم	طرح	قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران	۷۴
																								۱۳۷۰/۶/۱۳	سوم	طرح	قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران	۷۵
									*															۱۳۷۰/۶/۱۳	سوم	لایحه	قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت	۷۶
					*																			۱۳۷۰/۷/۷	سوم	طرح	قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	۷۷
																								۱۳۷۰/۸/۱۵	سوم	طرح	قانون واگذاری مسئولیت امور مربوط به ترابری هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری	۷۸
			*																					۱۳۷۰/۹/۲۷	سوم	طرح	قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه های غیرضرور و جلوگیری از تجمل گرایی	۷۹
			*																					۱۳۷۰/۱۰/۲۴	سوم	لایحه	قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و اساستامه آن	۸۰

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف											
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه‌گذاری خارجی						صادرات و واردات	بازار سرمایه	بیمه	پول و بانک							
								*																								۱۳۷۱/۲/۲۹	سوم	لایحه	قانون ادغام شرکت‌های سهامی دولتی که در زمینه تولید و پرورش طیور فعالیت می‌نمایند	۸۱		
				*																												۱۳۷۱/۳/۲۶	چهارم	لایحه	قانون نظام مهندسی ساختمان	۸۲		
																																۱۳۷۱/۶/۱	چهارم	لایحه	قانون اجازه تأسیس آزمایشگاه‌های تجزیه خاک و گیاه و آزمایشگاه‌های تشخیص آفات و بیماری‌های گیاهی توسط بخش تعاونی و خصوصی	۸۳		
																																	۱۳۷۱/۷/۵	چهارم	لایحه	قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور	۸۴	
																																	۱۳۷۱/۸/۲۴	چهارم	لایحه	قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	۸۵	
																																		۱۳۷۱/۱۰/۲	چهارم	لایحه	قانون چگونگی محاسبه و وصول	۸۶

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختنمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	عدالت اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی					
														*									۱۳۷۳/۶/۲۳	چهارم	لایحه	قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه	۹۸
												*											۱۳۷۳/۸/۳	چهارم	لایحه	قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور	۹۹
		*																					۱۳۷۳/۹/۲۰	چهارم	لایحه	قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۰
																							۱۳۷۳/۱۱/۲۳	چهارم	طرح	قانون انتقال کلیه وظایف مربوط به تأسیس، اداره و نظارت تعاونی‌ها و اتحادیه‌های فرش دستباف روستایی به وزارت جهاد سازندگی	۱۰۱
										*													۱۳۷۳/۱۲/۲۸	چهارم	لایحه	قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	۱۰۲
																							۱۳۷۴/۳/۳۱	چهارم	طرح	قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها	۱۰۳
																							۱۳۷۴/۶/۱۴	چهارم	طرح	قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبزی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۴

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)						بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی	صادرات و واردات					
		*																					۱۳۷۵/۱۲/۱۲	پنجم	طرح	قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات	۱۱۳	
								*															۱۳۷۵/۱۲/۲۹	پنجم	لایحه	قانون تأسیس صندوق حمایت از صنایع الکترونیک تحقیقات و توسعه	۱۱۴	
														*									۱۳۷۶/۳/۱۱	پنجم	طرح	قانون الزام فراگیری آموزش های فنی و حرفه ای برای اشتغال به کار	۱۱۵	
																					*		۱۳۷۶/۶/۳۰	پنجم	لایحه	قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت	۱۱۶	
																					*		۱۳۷۶/۸/۲۱	پنجم	لایحه	قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت های خارجی	۱۱۷	
				*																			۱۳۷۷/۳/۲۴	پنجم	لایحه	قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری	۱۱۸	

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)						بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف				
				ساختنمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه‌گذاری خارجی	صادرات و واردات						بازار سرمایه	بیمه	پول و بانک	
								*																				۱۳۷۷/۲/۲۷	پنجم	لایحه	قانون معادن	۱۱۹
														*														۱۳۷۷/۶/۱	پنجم	طرح	قانون تشکیل شورای عالی اشتغال	۱۲۰
						*																						۱۳۷۷/۳/۲۴	پنجم	طرح	قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه های آب شهری	۱۲۱
									*																			۱۳۷۷/۷/۸	پنجم	طرح	قانون رفع محدودیت صادرات تولیدات کشاورزی و دامی	۱۲۲
									*																			۱۳۷۸/۳/۱۹	پنجم	طرح	قانون تسریع در برقی کردن موتور چاه‌های کشاورزی	۱۲۳
									*																			۱۳۷۸/۴/۱۵	پنجم	لایحه	قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی	۱۲۴
	*																											۱۳۷۹/۱/۱۷	پنجم	لایحه	قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۲۵

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه‌گذاری خارجی					
												*											۱۳۸۱/۱/۲۵	ششم	طرح	قانون الزام دولت برای جبران عقب‌ماندگی‌های استان‌ها و مناطقی که شاخص‌های توسعه آنها زیر شاخص میانگین کشور است	۱۴۵
																				*			۱۳۸۱/۱/۲۷	ششم	لایحه	قانون تسری امتیازات خاص بانک‌ها به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز	۱۴۶
				*																			۱۳۸۱/۵/۶	ششم	لایحه	قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی	۱۴۷
																	*						۱۳۸۲/۱۰/۱۷	ششم	طرح	قانون تجاری الکترونیکی	۱۴۸
																							۱۳۸۲/۵/۲۶	ششم	لایحه	قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل	۱۴۹

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف											
				ساختنمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معدن			کشاورزی	تأمین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه‌گذاری خارجی						صادرات و واردات	بازار سرمایه	بیمه	پول و بانک							
																*																	۱۳۸۲/۱۲/۲۴	ششم	طرح	قانون نظام صنفی کشور	۱۵۴	
																																	۱۳۸۲/۱۲/۱۷	ششم	طرح	قانون یکسان‌سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور	۱۵۵	
								*																									۱۳۸۳/۱/۲۶	ششم	لایحه	قانون تأسیس سازمان صنایع دستی ایران	۱۵۶	
									*																									۱۳۸۳/۲/۳۰	ششم	لایحه	قانون تأسیس سازمان شیلات ایران	۱۵۷
																*																		۱۳۸۳/۱/۲۵	ششم	طرح	قانون برگزاری مناقصات	۱۵۸
		*																																۱۳۸۳/۶/۱۱	هفتم	لایحه	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۵۹
																										*								۱۳۸۳/۱۰/۲۲	هفتم	لایحه	قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی	۱۶۰
																											*							۱۳۸۳/۹/۲۴	هفتم	لایحه	قانون تأسیس صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک	۱۶۱
																																		۱۳۸۴/۳/۱۱	هفتم	لایحه	قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	۱۶۲

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی						نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)						بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف	
				ساختنمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن			کشاورزی	تامین اجتماعی		عدالت اقتصادی	حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه‌گذاری خارجی	صادرات و واردات						بازار سرمایه
									*																۱۳۸۶/۷/۸	هفتم	لایحه	قانون مدیریت خدمات کشوری	۱۷۲
																				*					۱۳۸۶/۴/۵	هفتم	طرح	قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه های طرح و تسريع در اجرای طرح های توليدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانکها	۱۷۳
																				*					۱۳۸۶/۳/۲۳	هفتم	طرح	قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو	۱۷۴
																									۱۳۸۷/۲/۱۵	هفتم	لایحه	قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی	۱۷۵
																									۱۳۸۶/۸/۹	هفتم	لایحه	قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی	۱۷۶
						*																			۱۳۸۶/۹/۱۸	هفتم	لایحه	قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	۱۷۷

بخش تعاون	خصوصی سازی	کلان و راهبردی	امنیت اقتصادی	بخشی							نظام اداری و مدیریتی	مالیات	رفاه و عدالت اقتصادی		بازار کار	بازرگانی و تجارت (داخلی و خارجی)					بازارهای مالی			تاریخ تصویب	دوره	نوع پیشنهاد	قوانین	ردیف						
				ساختمان و مسکن	خدمات	انرژی	حمل و نقل	صنعت	معادن	کشاورزی			تأمین اجتماعی	عدالت اقتصادی		حقوق و مزایا	اشتغال	مناطق آزاد	مبادلات اقتصادی	توزیع و مصرف	قیمتگذاری	سرمایه گذاری خارجی	صادرات و واردات						بازار سرمایه	بیمه	پول و بانک			
						*																						۱۳۸۹/۱۲/۴	هشتم	طرح	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	۱۹۲		
																													۱۳۸۹/۱۰/۱۲	هشتم	لایحه	قانون پیش فروش ساختمان	۱۹۳	
																													۱۳۸۹/۹/۲۸	هشتم	طرح	قانون تأسیس شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی	۱۹۴	
																													۱۳۸۹/۹/۲۸	هشتم	لایحه	قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهران	۱۹۵	
																													۱۳۸۹/۹/۲۸	هشتم	لایحه	قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش	۱۹۶	
																													۱۳۸۹/۹/۲۸	هشتم	لایحه	قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی	۱۹۷	
																														۱۳۸۹/۸/۵	هشتم	لایحه	قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان تجاری سازی نوآوری‌ها اختراعات	۱۹۸

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۳۵۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه اقتصاد (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱) (گزارش اول - ویرایش دوم)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب و کار)

تهیه و تدوین کنندگان: احمد مرکزالمیری، فاطمه عزیزخانی، سعید حاتمی‌زاده، موسی شهبازی‌غیائی

همکار: زهرا نعیمی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون

۲. قانونگذاری

۳. مجلس شورای اسلامی

۴. قوانین اقتصادی

۵. طرح

۶. لایحه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۲/۴